

1 ne bi trebalo da traje veoma dugo. Tako da mislim da imamo dovoljno
2 fleksibilnosti i pokušaćemo da učinimo što je moguće više.

3 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Hvala Vam.

4 Izvolite, gospođo /nerazgovijetno/.

5 GĐA SINATRA: [simultani prevod] Ovo nije moj svjedok, ali bih željela
6 postaviti pitanje vezano za unakrsno ispitivanje gospodina Butlera. Gospodin
7 Stojanović će trebati puna dva dana za unakrsno ispitivanje, pa bih željela
8 znati da Sud zna to na vrijeme, i da će mu trebati ta količina vremena.

9 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Karnavas.

10 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Mene ste pitali da li mogu završiti
11 danas. Ja sam obavijestio gospođu Sinatra da neću biti to u stanju, niti ću ja
12 skratiti svoje unakrsno ispitivanje zbog nečijeg tuđeg rasporeda. Jučer smo
13 izgubili sesiju. I po mom mišljenju, trebaće mi cijeli dan u ponedjeljak. To se
14 čini dosta vremena, ali kad imamo na umu da je gospodin izradio četiri
15 izvještaja, svjedočio pet dana, svjedočio u predmetu *Krstić*, i kad imamo sve ove
16 dokumente koji su uvedeni preko njega od strane Tužilaštva, po mojoj normalnoj
17 praksi, ja bih njega unakrsno ispitivao oko tri sedmice. Znam da izgleda čudno,
18 no ja sam to skratio. Mislim da napredujemo. Ali mogu vas uvjeriti, časni Sude,
19 da ja danas neću završiti. No obećavam da ću završiti u ponedjeljak, iako će mi
20 u ponedjeljak trebati cijeli dan. A to će onda pomoći gospodinu Stojanoviću da

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ne mora da razbija svoje unakrsno ispitivanje. On ima dva dana, a pretpostavljam
2 da će i Raspravno vijeće imati neka pitanja, a možda i dodatna pitanja. Ne znam
3 da li će to trajati dva puna dana, ali će vjerovatno ostatak sedmice. Ja ne znam
4 gdje tu ulazi gospodin Manning, ali prema gospodinu McCloskeyju, gospodin
5 Manning neće sada doći.

6 Želim naglasiti da je ovaj svjedok važan svjedok za ovaj cijeli predmet
7 i mi smatramo da se ovdje radi o doživotnim kaznama, barem za jednog optuženog,
8 i mi ne bismo željeli požuriti unakrsno ispitivanje kako bismo izašli ususret
9 nekim problemima s rasporedom u budućnosti.

10 Vezano za svjedoke koje ste Vi spomenuli, gospodine predsjedavajući, od
11 prošle sedmice, ja se slažem sa gospodinom McCloskeyjem. Ja ne predviđam da ću
12 imati mnogo ili uopšte unakrsnog ispitivanja, bar što se naše strane tiče. Nije
13 moguće, ali vjerovatno da možemo to uključiti u raspored kako ste Vi rekli.

14 Pored toga, ja sam spreman raditi kompletne dane. Ne znam kako je s
15 ostalima, ali ako imamo prostor na raspolaganju, ja to mogu.

16 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Hvala Vam mnogo na informacijama. Mi smo
17 prvo planirali da završimo sa svjedočenjem ovog svjedoka do utorka. No sada mi
18 se čini da to neće biti moguće i vjerujem da moramo raspraviti sa Sekretarijatom
19 vezano za aranžmane za ovaj predmet. Želio bih da podsjetim strane, kao što sam
20 rekao ranije, da krajem godine imamo veoma popunjen raspored na ovom Sudu. Čini

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mi se da ima toliko rasprava i jako je teško dobiti sudnicu za dodatno vrijeme.

2 No, za vrijeme pauze ćemo porazgovarati sa Sekretarijatom o tome, da
3 vidimo da li ima nekih rješenja.

4 Gospođu Sinatra, izvolite.

5 G. SINATRA: [simultani prevod] Mi nudimo da prihvatimo Deana Manninga
6 prema pravilu 94bis (D) ili (C). I to bi možda uštedjelo vrijeme Sudu. A
7 dokumenti, što se njih tiče nemamo problema sa prihvatanjem njegovih forenzičkih
8 izvještaja. U zadnjoj sedmici ima samo jedan svjedok za kojeg znam da je vrlo
9 značajan za Obranu gospodina Jokića, to je još jedan svjedok za presretnute
10 razgovore. To je zadnji kojeg ćemo morati unakrsno ispitivati. Ne znam kako će
11 biti s dužinom kad čujemo njegovo direktno svjedočenje, ali će trebati da ga se
12 unakrsno ispita.

13 A onda imamo, naravno, sedmicu od 1. decembra, i tu su najvažniji
14 svjedoci, vojnici iz inženjerijske čete Zvorničke brigade. Ja nisam sigurna da
15 će to biti svjedoci koji će trebati malo vremena. Ja bih samo željela da Sud
16 bude pripremljen da su to vrlo važni svjedoci za gospodina Jokića i njegovu
17 Obranu, i mi ćemo najvjerojatnije trebati kompletan dan za direktno i unakrsno
18 ispitivanje.

19 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Hvala Vam na dobrom prijedlogu. Ali što
20 se tiče svjedočenja gospodina Manninga, mislim da je već donijeta odluka ovog
21 Sudskog vijeća. A što se tiče svjedoka za prvu sedmicu u decembru, svjedoka viva
22 voce po pravilu 92bis, pretpostavljam da glavno ispitivanje neće trajati dugo

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vremena, što će vam dati dovoljno vremena za unakrsna ispitivanja.

2 Nakon što smo ovo završili, da krenemo s unakrsnim ispitivanjem.

3 Izvolite, gospodine Karnavas.

4 Usput da vam kažem, dobili smo novu listu i svaki dan dobivamo. Vrlo ste
5 vrijedni i stalno nam dajete nove liste. I to zaista postaje sve više i više.

6 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Mislím da ne treba da nas izgled vara,
7 da zato što raste lista da se povećava unakrsno ispitivanje.

8 SVJEDOK: RICHARD JOHN BUTLER [nastavak]

9 [Svjedok odgovara putem prevodioca]

10 Unakrsno ispituje g. Karnavas: [nastavak]

11 [Branilac ispituje putem prevodioca]

12 P: Dobro jutro, časni Sude, gospodine Butler.

13 O: Dobro jutro.

14 P: Želio bih da nastavimo tamo gdje smo stali jučer, pa ako bismo se
15 mogli vratiti na pitanje i odgovor. Imam kopiju jučerašnjeg transkripta, pa bih
16 Vas zamolio da pogledate. Ja ću Vam to dati. Strana 70, tu se nalazi pitanje.
17 Možete pogledati pitanje, a ja ću ga parafrazirati. To je negdje na dnu
18 stranice, red 23 na strani 70. Sve troje se nalazi u zgradi, što znači Glavni
19 štab, /?Drinski korpus/ i komandant Bratunačke brigade, koji u stvari vrši
20 rukovođenje i komandovanje? Vi ste nam dali odgovor, pa bih Vas zamolio da
21 ponovo pročitate taj odgovor i da onda o njemu prodiskutujemo.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Možda ga mogu staviti na grafoskop.
2 P: Da, stavite ga na grafoskop.
3 O: Znači, to bi bila strana 71.
4 P: Red 2.
5 O: Odgovor je: "To zavisi od toga o kojim snagama govorimo. Argument
6 može biti da /?gdje god je/ general Mladić, /?on/ vrši rukovođenje i
7 komandovanje. A kada komandant neke armije to radi, u širem smislu to je upravo
8 ono što se događa. Međutim, komandanti će vršiti rukovođenje i komandovanje u
9 okviru njihovog područja komandovanja.
10 "Dakle, sasvim sigurno će biti slučajeva gdje će general Mladić dati
11 naređenja oficirima koji su jedan ili dva reda ispod njega. A general Mladić
12 rukovodi i komanduje u Bratuncu, ali to ne znači da general Živanović iznenada
13 više ne. I kada je general Živanović na položaju rukovođenja i komandovanja u
14 Bratuncu, to ne znači da pukovnik Blagojević nije. Nema nikakvog apsolutnog
15 odgovora u ovom pitanju."
16 P: Ja zaključujem da to sve zavisi od okolnosti?
17 O: Rekao bih manje od okolnosti, jer postoji doktrina bivša doktrina JNA
18 i postoji bolji stručni termin koji oni koriste, a taj se smatra: nadređenost
19 prvog reda, nadređenost drugog reda i nadređenost trećeg reda - i tako se
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nastavlja. I to odražava činjenicu da u modelu koji oni koriste komandant čete
2 može biti nadređeni prvog reda, komandant bataljona komandant drugog reda, i
3 tako dalje. Dakle, to nije nužno ovisno o situaciji. Ali vojna organizacija
4 pokušava da to prati u okviru onoga kako je organizovana.

5 Biće, naravno, slučajeva - odnosno, bilo je slučajeva - gdje će
6 nadređeni komandant moći i dati naređenja vojnicima koji se nalaze jedan ili dva
7 komandna reda ispod njega. Ali uglavnom sistem je zamišljen tako da se naređenja
8 adekvatno prenose u okviru organizacije.

9 P: U redu. To je u optimalnim uvjetima, zar ne?

10 O: Sistem je zamišljen da funkcioniše u ratnim uslovima i obično u
11 ratnim uslovima ne postoje optimalni uslovi.

12 P: No pravila su napravljena tako da se zadovolje ove potrebe kad se
13 nalaze u ratnoj situaciji?

14 O: Da, gospodine.

15 P: Da rastavimo Vaš odgovor prije nego što pređem na drugu liniju
16 ispitivanja. Rekli ste "u više stratificiranom vojnom okruženju". Da li je to
17 ono što smo imali na terenu kada je general Mladić naređivao vojnicima - ne
18 oficirima koji se nalaze nivo-dva ispod njega, već vojnicima - šta da rade?

19 O: Kada sam koristio termin "stratificirano vojno okruženje", ja sam ga
20 iskoristio da bih uporedio u stvari /?činjenicu/ da dvoje ljudi bez vojnog
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 obrazovanja i neke od organizacionih idiosinkrazija koje se događaju u vojsci,
2 gdje ljudi imaju tendenciju da se prebace na civilni aparat /kako je prevedeno/.
3 Vojne organizacije su zamišljene da funkcionišu na stratificirani način i ne
4 pokazuju nužno istu fleksibilnost ili istu sposobnost nadređenog da daje zadatke
5 podređenima, kao što je to često u civilnim organizacijama kao što su poslovne,
6 na primjer.

7 P: No da li se to događalo na terenu tokom tih dana kada je Mladić bio
8 tamo?

9 O: Da, postoje dokazi da je Mladić davao naređenja pojedinim oficirima i
10 vojnicima.

11 P: Zapravo, mi smo čuli svedočenje o tome da je general Mladić, kako bi
12 motivisao jednog potpukovnika iz službe bezbednosti, tj. pomoćnika komandanta
13 bezbednosti Drinskog korpusa, da ga je šutnuo u zadnjicu pred drugim vojnicima.
14 Dakle, da li Vi smatrate da je to u stvari to stratificirano, odnosno slojevito
15 vojno okruženje? Je li to ponašanje koje biste Vi očekivali od najvišeg vojnog
16 zapovednika?

17 O: Pa znate, ja bih rekao da to nije baš najbolja karakteristika u tom
18 domenu rukovođenja.

19 P: U redu. Vratimo se sada na prvo pitanje koje sam Vam postavio. Dakle,
20 ko komanduje u tom štabu, u toj komandi? Imate u komandi Mladića, koji sa sobom
21 ima sigurno neke ljude iz svog štaba?

22 O: Pa, mislim da, zavisno od dana o kojem govorimo, da se tamo nalaze
23 dve do četiri osobe iz Glavnog štaba koje su sa Mladićem. Sad, ja tu ne
24 uključujem one osobe koje su snimale. Dakle, znači, uglavnom je bilo između dve
25 i četiri osobe iz Glavnog štaba, štapskih oficira, zavisno od toga da li se
26 radi, dakle, o 12. ili o 13.

27

28

29

30

1 P: I jedna od tih osoba je pukovnik Janković, je li tako?

2 O: Da.

3 P: I zapravo, ako se prihvati svedočenje gospodina Nikolića u vezi sa
4 tim konkretnim pitanjem, on je rekao da se pukovnik Janković pojavio u komandi
5 Bratunačke brigade i da je...

6 PREVODITELJICA: Ispravka prevodioca: ako se prihvati svedočenje
7 gospodina Nikolića, dakle, pukovnik Janković je došao u komandu Bratunačke
8 brigade i smestio se u njegovu kancelariju već 8. jula 1995. godine.

9 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

10 P: Da li znate za to?

11 O: Da, za to znam, ali kao što sam već rekao, moje svedočenje se zasniva
12 na video-snimku na kojem ga mi vidimo jedanaestog. A možda je stigao i ranije.

13 P: U redu. Osim generala Mladića, tu je i general Živanović, koji je
14 tada bio komandant još uvek, je li tako?

15 O: Da.

16 P: Sa njim se tu nalazi i njegov načelnik štaba, je li tako?

17 O: Da.

18 P: Dakle, Vi tu imate i osobu broj jedan i osobu broj dva iz Drinskog
19 korpusa koje se nalaze u Komandi Bratunačke brigade, i to 11. i 12., a možda i
20 tokom 13., zar ne?

21 O: Da. Uopšteno govoreći, da.

22 P: I osim njih dvojice, da li se tu neko drugi iz štaba Drinskog korpusa
23 još nalazi ili ne?

24 O: Pa, tu je bio izvestan broj oficira štaba Drinskog korpusa, pa i do
25 deset njih.

26 P: U redu. A koliko tih prisutnih oficira su bili pomoćnici komandanata?

27 O: Pa, u različitim trenucima su tamo bili čak sva trojica pomoćnika

28

29

30

1 komandanata Drinskog korpusa?

2 P: A ko su bili ti ljudi, možete li nam reći?

3 O: Pa, mislim da je to bio pukovnik Cerović, pomoćnik komandanta za
4 moral, verska i pravna pitanja. Zatim potpukovnik Popović, pomoćnik komandanta
5 za bezbednost. I pukovnik /?Aćamović/, pomoćnik komandanta za pozadinsku službu.

6 P: A Kosorić, je li on tu negde?

7 O: Kosorić je načelnik obaveštajne službe, tako da on spada u
8 operativce. On nije pomoćnik komandanta.

9 P: Da li je Aćamović imao kakvu ulogu tih dana?

10 O: Da, gospodine, koliko sam ja shvatio, u više navrata pripadnici
11 Holandskog bataljona su sa njime razgovarali u vezi sa gorivom i prevozom.

12 P: To bi, dakle, potpadalo u njegovu nadležnost, je li tako? Ta
13 pozadinska služba?

14 O: Da.

15 P: U redu. Mi smo govorili nakratko o onom sastanku, o prvom sastanku, i
16 mislim da smo se složili da je na tom prvom sastanku general Mladić bio taj koji
17 je komandovao i rukovodio. Recite nam sada što se tiče drugog sastanka na kojem
18 se govorilo o tome šta će se desiti sa svim tim ljudima okupljenim u Potočarima.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ko je tada komandovao i rukovodio?

2 O: Pa, sigurno je da je general Mladić predsedavao tim sastankom, da je
3 diktirao sve što se tu dešavalo, da niko drugi čak nije ni imao priliku, iz VRS-
4 a, da bilo šta kaže.

5 P: Dobro. A kad se završio taj sastanak, da li ste Vi došli do bilo
6 kakvog zaključka u vezi sa time šta je predstavljao general Mladić onima kojima
7 su bili sa njim na tom sastanku? Šta je u stvari on njima rekao?

8 O: Pa, on je govorio o prevozu, da će to početi u određenom trenutku.
9 Da, to se vidi iz onog video-snimka.

10 P: U redu. I sad, čini mi se da je na tom drugom sastanku bio upućen
11 nekakav zahtev ili se razmatrala mogućnost da se uputi zahtev Ujedinjenim
12 nacijama da oni olakšaju, omoguće prevoz onih koji žele da odu. Ali da
13 Ujedinjene nacije, iz logističkih razloga, nisu to mogle da učine. Je li tako?

14 O: Jeste.

15 P: Onda je održan treći sastanak. To je bilo 12. pre podne?

16 O: Da, to je bilo u 10.00 sati 12. jula.

17 P: Pre nego što se održi taj treći sastanak, zar se ne bi očekivalo, u
18 svetlu zaključaka i razgovora sa drugog sastanka, da bi u međuvremenu došlo do
19 nekih priprema u cilju unapređenja onog plana koji je razmatran, a to je da se
20 omogući evakuacija onih koji žele da odu iz Potočara?

21 O: Da, i zapravo ja mislim da dokumentarni dokazi kojima raspoložemo na
22 to i ukazuju.

23 P: Da. I to bi bio nekakav prirodan sled događaja, zar ne? U tim
24 okolnostima bi se takvo nešto moglo očekivati, zar ne?

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Da, gospodine.
- 2 P: A posebno s obzirom na to da je tada bilo leto, zar ne?
- 3 O: Da, gospodine.
- 4 P: Bilo je vruće tih dana, je li tako?
- 5 O: Jeste.
- 6 P: Holandski bataljon je imao vrlo malo hrane i vode koje je mogao da dâ
- 7 okupljenima u Potočarima?
- 8 O: Pa, sigurno je da je broj prisutnih ljudi u velikoj meri prevazilazio
- 9 njihove mogućnosti da bilo šta za njih učine.
- 10 P: I možda ako se tada još nije moglo govoriti o humanitarnoj krizi,
- 11 onda se svakako moglo očekivati da će ona uskoro izbiti, zar ne?
- 12 O: Upravo tako.
- 13 P: Dakle, 12. pre podne održava se treći sastanak i ja pretpostavljam da
- 14 biste Vi i za taj sastanak zaključili da je general Mladić bio taj koji je tu
- 15 komandovao i rukovodio?
- 16 O: Da, on je bio taj koji je diktirao sve što se dešavalo.
- 17 P: Ne samo da je diktirao uslove onima sa kojima se sastao, već je
- 18 diktirao i naređenja koja su njemu potčinjeni oficiri morali da izvedu, zar ne?
- 19 O: Da.
- 20 P: Pre nego što pređemo na to, govorićemo o Potočarima. Dvanaestog
- 21 vidimo Mladića u Potočarima, da je otišao u Potočare, je li tako?
- 22 O: Da, imamo video-snimak, to je dokaz.
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 P: U redu. E sad, možemo se svi složiti da se tu delimično radilo i o
2 propagandi da se tu prikaže Mladić kao general koji je napokon uspeo da osvoji
3 Srebrenicu?

4 O: Da. On očito je da je pozirao pred kamerama.

5 P: Dobro. Onda bi se očekivalo da se uz njega vide i pripadnici
6 bratunačke Vojne policije u obezbeđenje, jer na osnovu pravila Bratunačka
7 brigada mora da osigura obezbeđenje za visoke starešine poput generala Mladića,
8 zar ne?

9 O: Da. Znači, nisu samo oni bili tu, već i odred koji se starao za
10 njegovu blisku zaštitu.

11 P: Recite nam, ko je komandovao i rukovodio ljudima koji su se okupili u
12 Potočarima 12.?

13 O: Pa, rekao bih da je uopšteno globalna odgovornost za njih bila
14 odgovornost generala Mladića.

15 P: U redu. I onda je on opet davao nekakva naređenja, dijelio zadatke
16 njemu potčinjenim oficirima - znači, nižih činova - da izvedu određena
17 naređenja, je li tako?

18 O: Da. Na taj način funkcioniše zapovedni lanac, zar ne?

19 P: Da, u redu. Recite nam, zar nije činjenica da je general Mladić u to
20 vreme javno izjavio da će se organizovati bezbedna evakuacija?

21 O: Pa, ne znam da li je to upravo on rekao ili je to rekao general
22 Krstić na tom video-snimku, jer su i jedan i drugi, ja mislim, nešto slično
23 rekli.

24 P: Dobro, vratimo se malo unazad. On je i ranije na sastancima takve
25 stvari govorio, zar ne?

26 O: Da, mislim da je on rekao da će ljudima biti dat izbor. Ne znam da li

27

28

29

30

1 se govorilo o bezbednom odlasku, ali pretpostavljam da se pretpostavljalo da će
2 oni biti bezbedno evakuisani odatle.

3 P: U stvari je to navodilo na pomisao da oni ljudi koji bi želeli da odu
4 da ih oni ne bi sprečio, je li tako?

5 O: Da. I rekao je da će se takođe organizovati razoružavanje.

6 P: U redu. I on je dao neke uslove za to.

7 O: Da.

8 P: I ja pretpostavljam da bi oni koji su njega tada slušali, tih dana,
9 da bi oni došli do tih istih zaključaka, zar ne?

10 O: /prevod engleskog transkripta: "Da, gospodine."/

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. O kom se to periodu govori?
12 Svedok stalno govori "tih dana, tih dana". Kada je to bilo?

13 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Da. Ali mislim da gospodin Karnavas prati
14 određenu logiku, tako da se razume o kojem periodu govore. Ali možda ne bi bilo
15 loše, gospodine Karnavas, da ipak budete precizniji.

16 G. KARNAVAS: [simultani prevod] U redu, časni Sude.

17 P: Dakle, kada je general Mladić javno izjavljivao da se njima ništa
18 neće desiti i da će moći da slobodno odu, onaj ko bi čuo te njegove izjave mogao
19 bi da ode sa zaključkom da je general Mladić, u suštini, garantovao bezbednu
20 evakuaciju tih ljudi, je li tako?

21 O: Da, ja mislim da je to jedna potpuno ispravna pretpostavka.

22 P: General Mladić od 11. pa sve do 15., 16. /?i 17./ nije sve vreme bio
23 u Bratuncu. On je dolazio i odlazio, zar ne?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, koliko sam ja shvatio stvari, mislim da je on bio tu, u području
2 Bratunca - pa sad, u njemu ili oko njega - sve do kasno poslepodne 13. jula. A
3 što se tiče njegovog kretanja nakon toga, postoje tri različite verzije, tako da
4 nisam siguran, ne znam da li se on u određenom trenutku tamo vraća ili ne.

5 P: U redu. Ali smo ga videli, zar ne, vidi se da je on negde u okolini i
6 da se dešavaju određene aktivnosti još 15., zar ne?

7 O: Pa, koliko sam ja shvatio, najbolji dokaz kojim mi raspoložemo za
8 sada je taj da je general Mladić bio u Beogradu 15. jula, da je bio na sastanku
9 sa kontaktnom grupom, što mislim da se može pretpostaviti da oni najbolje znaju
10 da li je on tamo bio ili nije.

11 P: U redu. Kada je general Mladić otišao, pretpostavljam da je general
12 Živanović, pre nego što je bio smenjen, bio naredni u tom zapovednom lancu koji
13 je, dakle, preuzeo komandovanje i kontrolu, zar ne?

14 O: Da, gospodine Karnavas, Vi u stvari mislite da to što je general
15 Mladić tamo na terenu, da on komanduje, da to znači da *de facto* general
16 Živanović više nema nikakvih ovlašćenja, da on više nije komandant Drinskog
17 korpusa i da sam ne vrši komandovanje i kontrolu u okviru svojih nadležnosti.

18 P: U redu. U redu.

19 O: /prevod engleskog transkripta: "To ne isključuje jedno drugo."/

20 P: Daću Vam sledeći primer. General Mladić daje naređenje da pozadinska
21 služba Drinskog korpusa obezbedi šta je potrebno za prevoz osoba okupljenih u
22 Potočarima - za žene i decu, tako da kažemo - da se te osobe prevezu u bezbedne

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zone. To naređenje ide direktno do Živanovića, a onda Živanović treba da deluje
2 na osnovu tog naređenja?

3 O: Da.

4 P: Onda će Živanović da se obrati svom pomoćniku komandanta za
5 pozadinsku službu - a to je /?Aćamović/, je li tako - i kaže mu učinite šta
6 treba da se to sprovede?

7 O: Pa, rekao bih da bi on u suštini njemu dao neke upute u vezi sa time
8 kako da to učini. Nadam se, ja pretpostavljam da bi mu on rekao više nego: Učini
9 šta treba da se to ostvari. E sad, ja ne znam u kolikoj je meri ono što je
10 general Mladić njima rekao bilo konkretno.

11 P: Dobro. Vi ste rekli da je u komandi Bratunačke brigade u to vreme
12 bilo istureno komandno mesto Drinskog korpusa. Sad, ako je /?Aćamović/ tada
13 morao da ode u pozadinsku službu Bratunačke brigade i da tamo dâ naređenje, zar
14 to naređenje ne bi bilo u stvari direktan produžetak naređenja generala Mladića?

15 O: Pa da. Ali ono što ste Vi opisali je u stvari pravilan način
16 funkcionisanja zapovednog lanca.

17 P: Dakle, to znači da njima nije potrebno da se obrate komandantu
18 Bratunačke brigade, u tom trenutku zbog tog koncepta veze po stručnosti, zar ne?

19 O: Pa, u meri u kojoj to naređenje nema posledica za neke druge šire
20 domene. Ključna osoba u ovom domenu bi bio načelnik pozadinske službe Bratunačke
21 brigade major Trišić, koji bi bio taj na kome bi bilo da vidi da li je to
22 naređenje utemeljeno na toj stručnoj liniji ili nije. I ako bi vidio da to nije

23

24

25

26

27

28

29

30

1 slučaj, onda bi se on svakako obratio svom komandantu i tražio i resurse i
2 sredstva i osoblje koji izlaze iz njegove nadležnosti. Znači, tu bi svakako
3 ključna osoba bio major Trišić.

4 P: U redu. Da sve to razjasnimo, vratimo se na pravila. Mislim da smo po
5 tom pitanju na istoj talasnoj dužini. Zamolio bih da pogledamo dokazni predmet
6 D84, to je dokazni predmet Tužilaštva P394. To je priručnik, zapravo uputstvo za
7 rad komandi i štabova - nacrt. Vi ste taj dokument pominjali, gospodine Butler,
8 pa sam siguran da ste ga Vi i proučili. Ja sam samo fotokopirao jedan odlomak. A
9 ako Vi želite da imate ceo dokument pred sobom, samo izvolite.

10 Dakle, prepoznajete li taj dokument?

11 O: Da.

12 P: Vi ste pominjali taj dokument koji nosi naziv "Uputstvo za rad
13 komandi i štabova - nacrt"?

14 O: Da.

15 P: Pogledajmo sada prvu stranicu, molim Vas. To je stranica 5, ali ako
16 pogledate naslov, videćete da je to u stvari stranica na kojoj počinje uvod u
17 ova pravila. Dakle, pogledajte drugi paragraf. Ja ću to pročitati veoma kratko:
18 "Ovo uputstvo primenjivati u radu komandi i štabova, ustanova za sve komandno-
19 štabne poslove u obuci starešina, komandi, štabova i jedinica i u nastavnom
20 procesu u vojnim školama." Je li tako?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, gospodine.

2 P: U osnovi, ovo uputstvo nam govori kako se komanduje. To je nacrt, ali
3 to je sve što imamo u ovom trenutku, i to je ono što ste Vi koristili. Je li
4 tako?

5 O: Više nego uputstvo za komandovanje; ovaj dokument detaljno objašnjava
6 komandne i štapske odnose i ima puno toga što objašnjava prave funkcionalne
7 odnose između viših i nižih štabova.

8 P: Dakle, mislim da se razumijemo, ali da ovo skroz razjasnimo. Zamolit
9 ću Vas da pogledate stranicu 13. To je stavka 1, gdje se govori o funkcijama
10 rukovođenja i njihovim međuzavisnostima. Ako pogledamo pod 3, tu se govori o
11 rukovođenju, je li tako?

12 O: Da.

13 P: Vi ste to pročitali?

14 O: Jesam.

15 P: Prije nego što dođemo do toga, s obzirom da Vi imate vojno
16 obrazovanje, iako iz jednog drugog sistema, kada čitate ova uputstva ona Vama su
17 jasna?

18 O: Da, gospodine. Ona se u velikoj mjeri poklapaju sa nečim što bih ja
19 nazvao univerzalnim osobinama u vojskama.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dakle, ja ću sada pročitati stavku 3, gdje kaže: "Rukovođenje je
2 funkcija (delatnost) organizacije oružanih snaga kojom se usmeravaju pojedinci,
3 organizacijske jedinice i oružane snage kao celina u izvršavanju postavljenih
4 ciljeva i zadataka."

5 Preskočit ću ovo što iza toga slijedi i zatim ću pročitati jedan komad
6 dalje: "Rukovođenje u oružanim snagama bitno karakterišu dva pojavna oblika: 1)
7 rukovođenje kao društveni odnos, i 2) rukovođenje kao proces rada starešina i
8 komandi (štabova) i drugih tela."

9 Slažete se s tim, zar ne?

10 O: Da.

11 P: Šta nam to zapravo govori, jednostavnim, običnim jezikom?

12 O: Običnim jezikom, "rukovođenje kao društveni odnos", mislim da se tu
13 govori o procesu izdavanja naredbi direktno. "Rukovođenje kao proces rada
14 starešina i komandi i drugih tela" je vojni proces u kojem postoje kompleksne
15 funkcije jedne vojske koja funkcioniра preko komande i štaba.

16 P: Kada idemo jednu stavku dalje, jedan paragraf niže, kaže se:
17 "Rukovođenje kao društveni odnos izražava klasnu suštinu odnosa na relaciji
18 pretpostavljeni-potčinjeni," i tako dalje.

19 Pod brojem 4 se kaže: "U sistemu rukovođenja oružanim snagama bitno se
20 uspostavljaju tri vrste odnosa: 1) komandni; 2) funkcionalni; 3) štabni."

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 A ako pogledamo na sljedećoj stranici na engleskom, tu se kaže dalje, u
2 stavci 5: "Komandni odnos se temelji na principu jedinstva, jednostarešinstva i
3 subordinacije, a utvrđen je na relaciji pretpostavljeni-potčinjeni."

4 Mislim da ovdje imamo to univerzalno načelo o kojem smo govorili, koje
5 bi trebalo i koje najvjerojatnije i postoji u svakoj organiziranoj vojsci, je li
6 tako?

7 O: Tako je.

8 P: Pogledajmo sad sljedeći odlomak, koji je još uvijek pod brojem 5,
9 čitam drugu rečenicu: "To je obaveza tačnog i urednog izveštavanja dobivenih
10 zadataka od pretpostavljenih ili nadležnih starešina i organa i postupanje u
11 skladu sa vojnim propisima pri njihovom izvršavanju."

12 Složili biste se sa mnom ovdje?

13 O: Da.

14 P: Tu čak i piše: "Ako to ne radite, onda dolazi do neorganizovanosti."

15 O: Tako je.

16 P: Mi smo vidjeli određeni stupanj neorganizovanosti nakon pada
17 Srebrenice, što je bilo posljedica neuobičajenih, da tako kažem, postupaka
18 generala Mladića, barem što se komandnog postupanja tiče?

19 O: Ja se ne bih suglasio s Vama. Za mene je to bio izvrstan primjer

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 situacije u kojoj komandant donosi odluku, gdje njegovi potčinjeni smatraju da
2 to nije točna odluka i zatim on mijenja svoje naređenje.

3 P: Ne govorim o tome. Ja pričam o generalnoj slici, kad se on pojavljuje
4 i nestaje.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Potrebno je da budemo
6 specifičniji. Ovo je nejasno.

7 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Čini mi se da me svjedok razumije, čak
8 bih rekao da i gospodin McCloskey me razumije.

9 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Mislim da je opravdan zahtjev. Morate nam
10 iznijeti neke temelje za ovo.

11 G. KARNAVAS: [simultani prevod] U redu.

12 P: Tu se pojavljuje pukovnik Beara, otprilike, zar ne?

13 O: Mislim da se on pojavljuje /?u najmanju ruku/ 13. jula u 10.00 sati
14 po prvi put, koliko sam ja ga vidio.

15 P: U redu. A on je iz Glavnog štaba?

16 O: Da.

17 P: Istovremeno, tu imamo štapske oficire Drinskog korpusa, je li tako?

18 O: Da, to je točno, gospodine.

19 P: Sad da vidimo funkcionalne odnose, pod 6. Tu kaže: "Funkcionalne
20 odnose uspostavljaju organi komande štaba i druge starešine radi skladnog
21 izvršavanja..."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ako pogledamo nekoliko redaka niže, vidjet ćemo: "Funkcionalne odnose
2 uspostavljaju organi komande/štaba i drugi organi koji učestvuju u izvršenju
3 postavljenog zadatka. Celina zadatka i skup aktivnosti određuju stepen
4 funkcionalne povezanosti. Uspostavljeni funkcionalni odnosi su osnov za
5 organizaciju sadejstva i saradnje i ostvarenje koordinacije u toku izvršenja
6 postavljenih zadataka."

7 Da bismo razumjeli ovo, pogledajmo tačku 7, štabni odnosi, da vidimo
8 kako se to veže jedno s drugim i kako ovo načelo se uklapa u onaj kontekst kada
9 smo ga prvi put spomenuli, naime, kada smo govorili o pozadinskoj službi, vezano
10 za 12. juli 1995.

11 Ovdje piše: "Štabni odnos predstavlja ustaljeni način rada i odnosa u
12 okviru komande u kome se ispoljava odnos između donosioca odluke" - i zatim se
13 navodi predsjedništvo, komitet, komandant, načelnik, upravnik, i drugo - "i
14 ostalih organa koji vrše potrebne analize za donošenje odluke ili prate i
15 procenjuju stanje i situaciju tokom izvršenja zadatka."

16 Ako sada pogledamo unutar stavke 7 ovaj posljednji paragraf, tamo ćemo
17 pročitati: "Štabni odnosi između organa komandi i štabova na višem i nižem
18 organizacionom nivou imaju karakter funkcionalnih odnosa u kome vlada odnos

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 obaveznog postupanja po zahtevima štabnog organa pretpostavljene komande, a u
2 cilju izvršenja donete odluke pretpostavljenog komandanta."

3 Kada pogledamo ovo i vratimo se na ono mjesto odakle smo počeli, vratimo
4 se na moj primjer - Aćimović ili Ećimović /?Aćamović/...

5 PREVODILAC: Prevodilac se ispričava.

6 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

7 P: ...koji je pomoćnik komandanta pozadinske službe, dobiva naređenje od
8 svog komandanta, generala Živanovića. Je li tako?

9 O: Da.

10 P: S obzirom da je on pomoćnik komandanta za pozadinu, on može ili se
11 obratiti nižoj razini u istoj struci - dakle, u istom organu ili kako već hoćete
12 da to nazovete - drugim riječima, pozadinskom organu, dakle direktno otići tamo
13 i izdati naređenje, pod uvjetom da je to nešto što je u sklopu i odgovara onom
14 naređenju koje je Aćamoviću dao Živanović. Je li tako?

15 O: Da, gospodine, to je dobro objašnjenje funkcionalnog odnosa.

16 P: Time Aćamović može u potpunosti zaobići komandanta Bratunačke brigade
17 dok god - to je ograda koju ste Vi ubacili - dakle, dok god naređenje koje je
18 izrečeno pomoćniku komandanta pozadine Bratunačke brigade jeste u okviru onog
19 općeg naređenja koje je njemu dao njegov nadređeni?

20 O: Ne, gospodine, ne bih se složio s time da se tu zaobilazi.

21 P: Da li je potrebno tražiti ovlaštenje od njega?

22 O: On mora biti upoznat s tim kao komandant. A ovlaštenje ovisi o
23 zadatku i funkciji - to, dakle, sve ovisi o samoj situaciji. Ono što treba imati
24 na umu u sklopu ovoga je da štab brigade postoji zbog komandanta brigade. Štab

25

26

27

28

29

30

1 brigade ili neki niži štab nije organ koji je podređen nekom nadređenom štabu.
2 Dakle, to se ne može jednostavno odvojiti jedno od drugoga.

3 P: Da li znate šta je klizalište, gospodine Butler? To je kad neko malo
4 ode napred, pa se otklizne natrag.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ponovo se vraćamo na smiješne opaske.
6 To nije neophodno.

7 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Gospodine Karnavas, nemojte se svađati sa
8 svjedokom.

9 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Ja se ne svađam. Ja samo kažem da je
10 gospodin prije nego što je shvatio šta namjeravam imao jedan stav, a sad se
11 vraća na drugo mjesto, zato što njegov kolega iz Tužilaštva je primijetio da se
12 nešto treba napraviti. To je ono što sam htio pokazati.

13 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Sad, da li je to tako ili nije, mi to
14 možemo pročitati, sve to možemo pročitati iz transkripta.

15 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Ja se ispričavam. A sad ću nastaviti.

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Molim Vas, prvo da čujemo šta će svjedok
2 reći.

3 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Ali ja nisam ni postavio pitanje.

4 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Mislim da svjedok želi nešto reći.

5 SVJEDOK: [simultani prevod] Ono što ja objašnjavam, pokušavam objasniti
6 kako funkcionira rukovođenje i komandovanje. Nisam spreman da se bavim time da,
7 nakon što sam pročitao pravila JNA, iznosim teoriju da komandant brigade ili
8 komandant korpusa, tj. da njegov štab može jednostavno biti na neki način
9 oduzet, da mu ga može oduzeti neki nadređeni oficir. To je nešto što ne može
10 funkcionirati, to nije predviđeno pravilima JNA. Ako imate nekog vojnog
11 stručnjaka koji s time se ne bi suglasio, ja bih to rado čuo.

12 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

13 P: Nisam htio da dođe do ovog. Međutim, Vas je zaposlilo Tužilaštvo i
14 Vas je plaćalo Tužilaštvo posljednjih pet do šest godina?

15 O: To je tačno.

16 P: Vi ste prvo dobivali plaću od Vlade Sjedinjenih Država, oni su Vas
17 stavili na raspolaganje Ureda tužilaštva?

18 O: To je tačno.

19 P: A zatim ste postali zaposlenik u Tužilaštvu, je li tako?

20 O: Tako je.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Znači, Vi ste za život zarađivali tako što ste radili za Tužilaštvo?

2 O: Da, ja sam od njih dobivao plaću zadnje dvije godine.

3 P: Vi ste rekli da niste samostalno radili, je li tako?

4 O: Tako je.

5 P: Dakle, zar ne bismo mogli zaključiti, da se držimo Vaše logike, da
6 ste nakon što ste uložili toliko rada u ovaj predmet, nakon što ste bili član
7 tima Tužilaštva, bili član tima gdje se radila strategija o tome šta će od
8 dokaza biti uključeno u Vaš izvještaj a šta neće, šta će biti rečeno u ovoj
9 sudnici a šta neće, koji će dokumenti biti predloženi a koji neće, zar se ne može
10 onda zaključiti, gospodine, da Vi ovdje niste samo običan analitičar, nego ste
11 Vi ovdje bili i istražitelj, da ste vodili ispitivanje i da ste radili skoro i
12 kao zastupnik? Da li je to zaključak koji mi možemo izvesti iz ovoga?

13 O: Vi možete odlučiti da izvučete taj zaključak. Međutim, ja ću Vas
14 podsjetiti i podsjetit ću svakog ko to želi čuti u sudnici - kao profesionalni
15 vojnik u mirovini, ja imam više zajedničkih crta sa ovdje optuženima nego bilo
16 ko drugi u ovoj sudnici. I na osnovu toga, na osnovu moje analize, na osnovu
17 činjenice da sam pregledao dokumente, ja sam pokušao na jedan oprezan, pravičan
18 način postići, a to zbog toga što ja razumijem kako funkcioniraju situacije u
19 kojima se nalaze komandanti u borbenim situacijama i zato što razumijem kako
20 teške odluke svakodnevno moraju donositi i da moraju možda i odgovarati za svoje
21 odluke, na primjer u ovakvoj situaciji. I s obzirom da će možda i u mojoj zemlji

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 oficiri iz moje zemlje morati nešto takvo raditi, odgovarati na taj način.

2 Dio moje filozofije pristupa životu je taj da ja ne vjerujem da treba na
3 neki način gurati u provaliju kolege oficire, jer znam da ako budem krenuo tim
4 putem, da će i moji kolege oficiri na isti način moći se naći u takvoj
5 situaciji.

6 P: Dobro. Da se vratimo funkcionalnim odnosima. Jedan od razloga zbog
7 kojih postoji funkcionalni odnos je da bi jedan organ više razine mogao provesti
8 naređenje tako što se obrati istom tom organu na nekoj nižoj razini. Nije li to
9 funkcija upravo funkcionalnih odnosa?

10 O: Da, funkcionalni odnosi postoje kako bi postojao najjednostavniji
11 način za prenošenje naređenja od nadređenog, pretpostavljenog na potčinjenog.

12 P: Također mogu postojati situacije gdje komandant - u ovom slučaju,
13 načelnik štaba - kada se on ili neko od njih ne nalazi u komandi i kada treba
14 provesti neku odluku. I tada jedan organ se može obratiti odgovarajućem organu
15 na nižoj razini. I dok god ono što traže od tog nižeg organa da se napravi jeste
16 uklopljeno u naređenje koje je dobiveno odozgo, da se to može napraviti bez
17 ovlasti od komandanta?

18 O: Da, ali ako je to u okviru njihovih nadležnosti, onda se od njih ne
19 bi tražilo da traže ovlašćenje, dozvolu od komandanta.

20 P: I zapravo tu ništa ne postoji što bi ukazalo na to da je Aćamović
21 morao da dobije dozvolu, odobrenje, ovlaštenje - to je ključna reč - komandanta

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Bratunačke brigade, pre nego što bi otišao da se obrati pomoćniku komandanta za
2 pozadinu Bratunačke brigade i pre nego što bi mu dao zadatak, rekao da sprovede
3 zadatak ili naređenje koje je njemu, Aćamoviću, dao general Živanović, a opet
4 generalu Živanoviću general Mladić?

5 O: Pa, ako se ta pretpostavka prihvati, može se reći da to opet sve
6 zavisi od raspona tog naređenja, šta ono podrazumeva.

7 P: Recite nam, da li je raspon naređenja koje je dato Trišiću, pomoćniku
8 komandanta pozadine, naređenja koje je dao Aćamović, pomoćnik komandanta
9 Drinskog korpusa, u rasponu naređenja, tj. zadatka koje je general Živanović dao
10 Aćamoviću?

11 O: Pa, ja to ne znam. Mi samo govorimo o nekakvim pretpostavkama. Ja
12 stvarno ne znam koja naređenja je pukovnik Aćamović dao majoru Trišiću.

13 P: Da, ali Vi znate, zar ne, na čemu je radio major Trišić? Zar ne?

14 O: Pa, ako se vratimo sad na onaj intervju, na razgovor sa majorom
15 Trišićem, setićemo se da je on rekao da je učestvovao u jednog fazi dovođenja
16 snage /?donošenja hrane/ iz vojne pekare u Bratuncu...

17 P: Stanite trenutak. Molim Vas da to obavimo postupno. Dakle, unutar
18 datih okolnosti, zar to nije bilo u okviru naređenja koje je dao Aćamović?

19 O: Koliko sam ja shvatio, on je rekao da mu je to naređenje dao njegov
20 komandant. Ja sam to čitao pre mesec dana, možda sam zaboravio. Možda grešim,

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ali to je utisak koji ja imam. Ja ne razumem Vaše pitanje.

2 P: Vi ste ovde u svojstvu veštaka. Vi nama treba da kažete - kada je
3 major Trišić davao hleb i dostavljao vodu i humanitarnu pomoć, šta u tome nije u
4 skladu sa naređenjima koja je on dobio sa višeg nivoa?

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Moram da uložim prigovor i da zamolim
6 da advokat Odbrane ne prekida svedoka usred njegovog odgovora, a nema potrebe ni
7 da podiže glas u sudnici.

8 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Da, slažem se. Mislim da advokat ne bi
9 trebalo da podiže glas ni u kom slučaju. A svedok jeste rekao da on nije shvatio
10 Vaše pitanje, gospodine Karnavas. Tako da bi trebalo da gospodin Karnavas da
11 neko objašnjenje. Vi suviše brzo reagujete, gospodine Karnavas. Trebalo bi dati
12 svedoku vremena da završi svoj odgovor.

13 G. KARNAVAS: [simultani prevod] U redu, časni Sude.

14 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Gospodine Butler, da li Vi razumete
15 pitanje koje Vam je postavio advokat?

16 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, časni Sude. Shvatam pitanje, nego ono
17 što ja ne razumem - a razlog tome je možda činjenica da sam ja taj razgovor
18 čitao pre više od mesec dana - dakle, ono što ja ne razumem je sledeće:
19 naređenja koja se pripisuju komandantu za logistiku, Aćamoviću, to mi nije
20 jasno. Ja to ne dovodim u sumnju. Ja samo to ne znam, to je sve što kažem.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

2 P: Da li znate koje naređenje, ako je uopšte dobio bilo kakvo naređenje,
3 je dobio Aćamović?

4 O: Mi nismo mogli da razgovaramo s njim, nismo bili u prilici da
5 razgovaramo sa njime, tako da ne znamo, nismo sigurni kakva je on naređenja
6 dobio. A ne sećam se da je to spomenuo general Krstić u svom razgovoru. Možda
7 jeste, ali se ja toga stvarno ne sećam.

8 P: U redu. Da li vi niste uspjeli da dođete do gospodina Aćamovića, je li
9 to razlog zbog kojeg niste s njime razgovarali? Niste mogli da ga nađete ili vas
10 to nije interesovalo?

11 O: Mislim da je on bio pozvan na razgovor. Ne znam da li mu je taj poziv
12 bio i uručen uopšte, ali znam da je interesovanje za razgovor sa njime
13 postojalo.

14 P: Dakle, Vi ste svesni nekih od njegovih aktivnosti tokom 12. i 13.,
15 zar ne? Znate za njih?

16 O: Da.

17 P: Recite nam, ima li bilo kakvih naređenja, usmenih ili pismenih, koja
18 je dobio Trišić, a u pogledu nekih od tih aktivnosti?

19 O: Pa, 12. vidimo da postoji pismeno naređenje koje se, pretpostavljamo,
20 tiče i Trišića. To je naređenje Drinskog korpusa Bratunačkoj brigadi da se okupe
21 autobusi iz više brigada. To se, dakle, ticalo svih brigada Drinskog korpusa.
22 Mislim da se može zaključiti da je major Trišić morao u tome igrati značajnu
23 ulogu.

24 P: A šta je bila svrha svega toga?

25 O: Pa, svrha tog vojnog naređenja, te vojne zapovesti Drinskog korpusa
26
27
28
29
30

1 je da brigade okupe svoje autobuse, tj. one koji su im bili tada direktno na
2 raspolaganju, i da ih pošalju na stadion u Bratuncu do 16.30 sati. Može se
3 pretpostaviti da su to bila vozila koja je trebalo koristiti za prevoz Muslimana
4 iz Potočara.

5 P: A koliko je tih autobusa imala Bratunačka brigada, autobusa koji su
6 radili?

7 O: Ne znam, ne znam tačan odgovor. Nemamo evidenciju pozadinske službe
8 Bratunačke brigade u pogledu tih pojedinosti.

9 P: A ako sagledate širu situaciju, ako uzmete u obzir ono što je rekao
10 general Mladić, što je govorio u to vreme, i ono što se tada dešavalo, da li
11 postoji išta što je nepravilno u tome što je Trišić ispoštovao to naređenje, ako
12 jeste, ako je on to sproveo?

13 O: Ne. U kontekstu onoga što se dešavalo, od njega se očekivalo da
14 ispoštuje to naređenje, zar ne?

15 P: Da, od njega bi se očekivalo da ispuni naređenje, ali ono što Vas
16 pitam nije to, nego sledeća stvar. Da li je tu bilo bilo šta čudno, bilo šta
17 zlokobno u tome što je on to naređenje ispunio? Postoji humanitarna kriza,
18 Mladić je rekao da će ljudi moći da odu, on je već dostavljao hleb i vodu, a sad
19 se od njega traži da sakupi autobuse kako bi se mogao organizovati prevoz, kako
20 bi ljudi mogli da odu odatle, iz te vrućine, u neko mesto ili područje gde će
21 njihova bezbednost biti bolja. Dakle, da li Vi vidite da je bilo bilo šta
22 zlokobno ili čudno u tome što je on sproveo to naređenje?

23 O: Pa, na prvi pogled ne.

24 P: Kažete "na prvi pogled", da li zapravo hoćete reći da je tada general
25
26
27
28
29
30

1 Mladić Trišića obavestio o tome šta je zapravo bila njegova namera, ako je on
2 tada uopšte imao neku drugu nameru?

3 O: Pa, to je tačno ono što sam ja hteo da kažem. Iako ja smatram da
4 Mladić jeste imao tu nameru, na prvi pogled major Trišić ne bi morao biti
5 svestan postojanja te namere, jer bi prihvatio i ispoštovao to naređenje koje je
6 na prvi pogled potpuno zakonito, potpuno legalno. Dakle, to ne predstavlja
7 nikakav problem, to naređenje za njega, da ga ispuni.

8 P: Dobro. Zar mi ne raspoložemo nekim presretnutim porukama, a mislim da
9 čak imamo jedan dokument - možda ćemo o njemu i govoriti, zavisno od vremena -
10 dakle, dokument koji je sačinio general Živanović, a u kojem se kaže da oni ne
11 znaju... ne znaju gde će ti ljudi biti odvedeni. Je li tako?

12 O: Pa, ja mislim da znam o čemu govorite. Ali ne znam da li se radi o
13 presretnutoj poruci, razgovoru ili o nekom dokumentu.

14 P: Pa, pokušaću da to nađem.

15 O: Ja se slažem bar sa jednom stvari, a to je da se radilo o tome da ti
16 ljudi treba da budu negde odvedeni.

17 P: U redu. S obzirom da sada govorimo o tome šta su ljudi znali i šta su
18 radili, mogao bih sada da Vam pokažem dokument koji nosi oznaku P434.

19 O: Našao sam ga.

20 P: Izvinjavam se. Dakle, mi tu vidimo, meni se čini da ste već Vi izneli
21 neke komentare u pogledu ovog dokumenta kada Vas je Tužilaštvo ispitivalo u
22 pogledu načina na koji Vi shvatate neka dokumenta.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, Vi vidite... tu pre svega stoji sledeća stvar - to je dokument koji
2 je izdao general Živanović?

3 O: Da.

4 P: To je od 12. jula 1995.?

5 O: Da.

6 P: Reklo bi se da je ovaj dokument sastavljen negde oko 10.00 sati i da
7 je obrađen u 10.20h?

8 O: On je isporučen, dostavljen u 10.20h, što znači da je on bio sačinjen
9 u štabu Drinskog korpusa dovoljno rano da bi mogao da bude isporučen u 10.20h.

10 P: Dakle, da li je taj dokument bio sačinjen u štabu Drinskog korpusa
11 ili, pak, u komandi Bratunačke brigade, gde se tada nalazilo istureno komandno
12 mesto Drinskog korpusa?

13 O: Pa, činjenica je da se tu nalazi pečat Drinskog korpusa, a ovaj ovde
14 veći pečat je pečat kakav se viđao na dokumentima koji su poticali iz štaba
15 Drinskog korpusa, za razliku od onih dokumenata Bratunačke brigade, gde se vidi
16 samo rukom pisana beleška. Ja bih rekao da je ovaj dokument bio sačinjen i
17 potpisan u štabu Drinskog korpusa.

18 P: U redu. U ovom trenutku, dakle, u ovom dokumentu - čitam drugu
19 rečenicu prvog paragrafa: "A krajnje odredište nam je za sada nepoznato." Je li
20 tačno?

21 O: Da, tačno je.

22 P: Dakle, na prvi pogled bi se reklo, zar ne, da komandant Drinskog
23 korpusa u ovom trenutku ne zna krajnje odredište?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, slažem se sa Vama.

2 P: A koliko sam ja shvatio, general Živanović nije optužen, iako je sa
3 njime vođen razgovor.

4 O: Da, sa njim je vođen razgovor u više navrata. A koliko znam, nije
5 optužen.

6 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] To da li je neko optužen ili nije, to
8 nije relevantno niti je to primereno i pravilno pitanje u ovim okolnostima.

9 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Pa, ja sad baš nisam siguran. Mislim da
10 to upravo sada jeste relevantno i primereno pitanje, s obzirom da je u tom
11 trenutku, 12. jula, general Živanović još uvek komandant Drinskog korpusa. A ako
12 su zločini počinjeni kada je on bio komandant Drinskog korpusa, onda bi se
13 razumno moglo očekivati da je i on optužen za te zločine.

14 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Gospodine Karnavas, ja mislim da Vi
15 morate znati, časni Sude, da...

16 PREVODITELJICA: Da Vi morate znati, gospodine Karnavas - ispravka
17 prevodioca.

18 SUDIJA LIU: [simultani prevod] ...da ovaj Sud ima pravo izdati zapečaćene
19 optužnice.

20 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Da, ja to znam, časni Sude.

21 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Dakle, ako se to ne tiče direktno Vaših
22 teza, onda bih zamolio da se uzdržite i da pređete na nešto drugo.

23 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja bih mogao da dodam još nešto - i
24 mislim da bi se gospodin Karnavas sa time složio - da optužnica nije dokaz, da

25

26

27

28

29

30

1 nakon nje tek treba nešto da se dokaže. To je prvo. Kao drugo, Tužilaštvo ne
2 optužuje sve one koji bi mogli biti krivi za zločine u nadležnosti ovog Suda.
3 Dakle, da li je neko kriv ili nije na osnovu toga da li postoji optužnica protiv
4 njega ili ne nije pravi način da se to odredi.

5 SUDIJA LIU: [simultani prevod] U redu. U svakom slučaju, vreme je za
6 pauzu. Nastavićemo u 11.00h.

7 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

8 ... Početak pauze u 10.15h

9 ... Sjednica nastavljena u 10.47h

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Izvolite sjesti.

11 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Karnavas.

12 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Zahvaljujem predsjedavajućem i časnom
13 Sudu.

14 P: Gospodine Butler, govorili smo o generalu Živanoviću. I ako bi
15 trebalo da pogledamo ovaj dokument koji je dokazni predmet Tužilaštva 434,
16 dakle, na osnovu njega bi se reklo da je on komandant Drinskog korpusa u to
17 vreme, da on u tom svojstvu nije znao koje je bilo krajnje određište ljudi iz
18 Potočara. Je li tako?

19 O: Da, slažem se sa Vama.

20 P: A iz ovog naređenja se takođe vidi da je on svestan toga da će biti
21 potrebno da se organizuje šta je potrebno, s logističke tačke gledišta, kako bi
22 se obavio taj prevoz. Je li tako?

23 O: Da, gospodine. On navodi da Glavni štab treba da obezbedi dodatne
24 resurse.

25 P: Reklo bi se takođe, zar ne, da on u svojstvu komandanta Drinskog
26
27
28
29
30

1 korpusa, a posebno s obzirom da bi Potočari u tom trenutku potpadali pod njegovu
2 zonu odgovornosti, onakvu kakva je predviđena pravilima, dakle posebno s obzirom
3 na to, da bi na njemu bilo da obezbedi da se to naređenje generala Mladića da se
4 ljudi prevezu sprovede, je li tako?

5 O: Da, on bi na sebe preuzeo odgovornost za to.

6 P: A ako pođemo od toga da general Živanović nije znao koje je bilo
7 krajnje odredište, onda se može, uz veliku verovatnoću, zaključiti da komandant...
8 odnosno, pomoćnik komandanta za pozadinu, Aćamović, takođe nije znao krajnje
9 odredište, zar ne?

10 O: Pa, sa time se ne bih složio, zato što, kao što mi to znamo, u vreme
11 kada je general Živanović ovo napisao, da se on tada nalazio u Vlasenici. A
12 pukovnik Aćamović, kao i određeni broj oficira Drinskog korpusa, se tog istog
13 jutra nalazio u Bratuncu. Zbog blizine između njih i generala Mladića, oni su
14 mogli znati koje je krajnje odredište.

15 P: Pa zar ne mislite da bi oni o tome obavestili svog komandanta?

16 O: Ja bih to očekivao od njih da učine, ali ne znam da li se to tada već
17 bilo desilo ili ne.

18 P: Pa, ja ne govorim o bilo kojem trenutku, ja govorim o ovom konkretnom
19 trenutku. Dakle, reklo bi se da Vi želite da navedete na pomisao, uz te neke još
20 ograde, da je Aćamović, zamenik komandanta za pozadinu, znao koje je bilo
21 krajnje odredište, dok njegov komandant, koji šalje ovaj veoma hitan zahtev, to
22 uopšte ne zna?

23 O: Ne, ne, ne. Vratću se sada na Vaše pitanje i reći ću Vam sledeće. To
24 što general Živanović tada ne zna za to jer postoji fizička prepreka između

25

26

27

28

29

30

1 njih, to ne znači da se mora pretpostaviti da to Aćamović tada nije znao.

2 P: U redu. Ovde imamo, dakle, jedan primjer situacije kada komandant
3 možda ne zna za neke okolnosti, je li tako? Iako oni lako mogu stupiti u kontakt
4 pomoću sredstava veze, je li tako?

5 O: Tako je.

6 P: Pa iako imamo odnos pretpostavljeni-potčinjeni, je li tako?

7 O: Da, tako je, gospodine.

8 P: A situacija na terenu je od velikog značaja, je li tako?

9 O: Da, rekli ste, u nastanku je humanitarna kriza.

10 P: Tako je. Htio sam, dakle, istaknuti da se radi o jednom primjeru
11 situacije gdje komandant daje neki zahtjev, i Vi nam kažete da, bez obzira na
12 njegov položaj, bez obzira na situaciju na terenu, i iako bi se od njega
13 očekivalo da zna krajnje odredište - ako ovo prihvatimo ovakvo kakvo jeste, on
14 najvjerojatnije nije znao koje je odredište, a njegov pomoćnik komandanta možda
15 jeste imao više informacija.

16 O: Ne, gospodine. Ono što ja kažem je da kada se gleda ovaj dokument, iz
17 njega se može zaključiti da general Živanović ne kaže, i vjerojatno ni ne zna,
18 koje je krajnje odredište. Ne znam kada je dokument sačinjen. Ne znamo kada je
19 poslan. Ja ne znam i ne mogu stvarati nikakve zaključke o tome da li je pukovnik
20 Aćamović znao više ili manje od svog generala, komandanta, u to vrijeme.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li biste prihvatili ovo što kaže general Živanović u ovom
2 dokumentu, da on nije znao?

3 O: Da, ja mislim da u vrijeme kada je ovaj dokument sastavljen on to
4 nije znao.

5 P: Imamo još jedan dokument. Mislim da se radi o dokumentu P191. Riječ
6 je o presretnutom razgovoru. Ako ga nemate, imam ja jedan primjerak za Vas.
7 Možemo ga staviti na grafoskop.

8 U ovom dokumentu čini se da je došlo do razgovora. Oprostite, Vi znate
9 za ovaj dokument, zar ne?

10 O: Da, znam za njega.

11 P: Štaviše, Vi ste svjedočili u vezi s ovim dokumentom?

12 O: Da, mislim da jesam.

13 P: Ovaj razgovor se odvija otprilike u 12 sati i 40 minuta. Mislim da je
14 to još uvijek 12. jula, je li tako?

15 O: Da, to je točno, gospodine.

16 P: Dakle, ovo je i više od dva sata nakon onog hitnog zahtjeva koji je
17 uputio general Živanović?

18 O: Da, to je točno, gospodine.

19 P: Čini se da je "X" neko sa "Panorame"?

20 O: Da.

21 P: To je Glavni štab?

22 O: Da, gospodine.

23 P: Da li znamo tko je "Y"?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Na osnovu nečeg što kaže sugovornik "Y", mislim da je riječ o
2 Bratuncu. On se nije otkrio, ali spominju se tu neki događaji, "ovog jutra, mi
3 smo to organizirali oдавde". Dakle, ja iz toga zaključujem da je "Y" Bratunac.

4 P: U redu. Šta možemo izvući iz ovog? U stvari, pročitajte to pa da onda
5 to dekonstruiramo.

6 O: Otpočetka, gospodine?

7 P: Da. Nije to dugačak dokument.

8 O: Y: "Počinjemo evakuaciju onih koji hoće prema Kladnju."

9 X: "Dobro."

10 Y: "Prenesi. Samo nek' obezbedi prevoz."

11 X ima samo tri točkice.

12 Y kaže: "I pojačati... sa kamionima i autobusima i neku cisternu za
13 vodu treba poslati, da im damo vode i hrane. Jutros smo organizovali ovamo.
14 Daćemo im sve. Obavio sam ja sa njima razgovore i prihvaću sve civilno
15 stanovništvo koje želi, može da ostane. Koje ne želi, može da bira kuda će."

16 X: "..."

17 Y: "... I vidimo se, zdravo."

18 P: E sad, vezano za ovaj razgovor, čini se da je "Y" pod utiskom da oni
19 koji žele ostati mogu ostati, a da oni koji žele da odu, mogu slobodno otići. Je
20 li tako?

21 O: Da, to je tačno.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Čini se da "Y" - pretpostavljajući da je "Y" neko ko je u Bratunačkoj
2 brigadi - dakle, da je "Y" pod utiskom da su kamioni koji stižu i da je hrana
3 koja stiže, da je to sve da bi se pomoglo ovim ljudima koji su okupljeni u
4 Potočarima. Je li to točno?

5 O: Da, to je točno.

6 P: U redu. Dakle, utisak koji bi "Y" dobio - da li se radilo o njemu ili
7 njoj, ne znam - bi bio da nema razloga da smatra da se tu planira nešto
8 zlokobno, ružno; je li to točno?

9 O: To je utisak onog kako možemo čitati šta je govorio "Y".

10 P: Mi ne znamo šta konkretno ta osoba zna. Jedino što imam ovaj
11 presretnuti razgovor, i to je sve što imamo. Jedino što imamo između ova dva
12 sugovornika u to vrijeme.

13 O: Mislim da se iz konteksta mogu izvesti točni zaključci o tome za šta
14 to "Y" zna, a za što ne.

15 P: Zamolit ću da Vam se pokaže dokazni predmet P192. Ja imam taj
16 dokument kod sebe ako Vi nemate.

17 O: Imam ga.

18 P: U redu. Ovaj razgovor se odvijao otprilike 10 minuta nakon onog
19 prethodnog presretnutog razgovora. Uz pretpostavku da su ovi presretnuti
20 razgovori istiniti, točni i kompletni, čini se da je ovde došlo do - kako Vi to
21 kažete - prepoznavanja glasa?

22 O: U vezi sa ovim je do odavanja došlo utoliko što je spomenut čin; u
23 tekstu se kaže "general". Mislim da se ne kaže "general Mladić", tako da je
24
25
26
27
28
29
30

1 ovde identifikacija Mladića nešto što je napravio operativac koji je koristio tu
2 opremu.

3 P: Međutim, Ima li nešto u tekstu što Vam daje utisak da se stvarno radi
4 o generalu Mladiću?

5 O: Na osnovu tona i na osnovu uputstava, vjerujem da se stvarno radi o
6 generalu Mladiću.

7 P: A to je zasnovano na onom što ste vidjeli na video-snimkama, načina
8 na koji se on ponaša, na osnovu okolnosti iz tog vremena - tako ste došli do
9 ovog zaključka, je li tako? Kao i od nekih informacija operativaca koji su
10 povremeno uspjeli da identificiraju ključne sugovornike zbog karakterističnog
11 njihovog načina govora?

12 O: Ja se više oslanjam na ovo posljednje nego na tu neku moju psihološku
13 procjenu generala Mladića. Ja se puno bolje osjećam ako se oslonim na procjenu
14 koju daju ti operativci.

15 P: Ko je "X", da li znate?

16 O: Mislim da "X" nije identificiran.

17 P: Znači, ne znate?

18 O: Ne znam.

19 P: Znate li tko bi mogao biti "X"?

20 O: Ne, gospodine, ne znam.

21 P: Gledajući ovo, čini se general Mladić govori o nečem što je na neki
22 način ipak različito od onog što je bilo rečeno u razgovoru koji smo pratili
23
24
25
26
27
28
29
30

1 maloprije, u dokumentu P191. Je li tako?

2 O: Da, gospodine.

3 P: Čini se da, ako je ovo general Mladić, da je on se odlučio, ako
4 povjerujemo istinitosti ovog presretnutog razgovora. Dakle, tu je general Mladić
5 odlučio da osobe koje su u Potočarima nemaju pravo izbora i da će svi biti
6 prevezeni, je li tako?

7 O: Da, to je točno.

8 P: I Vi nemate ništa što bi nam pokazalo - a pretpostavljamo da je ovo
9 stvarno general Mladić - da su njegova razmišljanja u to vrijeme bila takva i da
10 je on to svoje razmišljanje i svoj stav prenio gospodinu Trišiću, koji je u to
11 vrijeme bio pomoćnik komandanta pozadinske službe i koji je pomagao u
12 izvršavanju naređenja koja je on dobio od nadređenih organa, naime od pomoćnika
13 pozadine Drinskog korpusa?

14 O: Ne, gospodine. Ja nemam informacija na osnovu kojih bih mogao uopće
15 govoriti o tome o čemu je razmišljao i šta je znao major Trišić vezano za to.

16 P: Da se vratimo samo na trenutak na majora Trišića. Ovo koristim samo
17 kao primjer, a htio bih da se vratimo na funkcionalne odnose. Došlo je do jedne
18 nesuglasice među nama, ja se nadam da više to nije problem. Ali ono što me
19 najviše zanimalo je sljedeće. Kada organ višeg ešalona se obraća organu nižeg
20 ešalona, a djelujući u skladu s naređenjem koje je dobio s vrha, u takvoj
21 situaciji ne biste očekivali da organ nižeg ešalona mora zatražiti ovlaštenje -
22 a to je glavna riječ, "ovlaštenje" - od svog neposrednog komandanta?

23 O: Gospodine Karnavas, kada govorimo o tome koliko je široko ili usko
24
25
26
27
28
29
30

1 definirano to naređenje bilo, to je, recimo, jedan element koji određuje kako će
2 situacija izgledati.

3 P: Drago mi je što ste to rekli. Ako je, dakle, taj zahtjev uže prirode
4 - ako, dakle, još je u sklopu onog prvog zahtjeva - ako je dovoljno uske prirode
5 da se može provesti bez da kompromitira sam organ nižeg ešalona, onda se ne može
6 očekivati da u ovom konkretnom slučaju pomoćnik komandanta za pozadinu mora da
7 ide svom komandantu i da ga pita: "Šta mislite o ovome? Da li ste ovo
8 ovlastili?", i tako dalje. Je li to tačno?

9 O: Da, gospodine, to je jedna mogućnost. Međutim, druga mogućnost bi
10 bila, da se vratimo na dokument P434 - zbog širokog opsega naredbe Drinskog
11 korpusa Bratunačkoj brigadi, pretpostavlja se da je komandant upoznat sa svrhom
12 svega, tako da pozadinski oficir može da izvrši svoj specifični element, svoje
13 zadatke, a da ne mora da proverava jer smatra da je to već nešto o čemu
14 komandant zna.

15 P: Ja sam možda bio malo previše uzbuđen ranije, pa smo malo skrenuli s
16 puta. Ali ako je naredba organu nižeg ešalona takve prirode da bi se time
17 naškodilo i na neki način kompromitirao taj konkretni organ. Ako bi se, recimo,
18 ugrozili resursi, ono što je na raspolaganju, dakle i ako je to tako, pa

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 makar se to općenito uklapalo u opštu naredbu koja je stigla odozgo, ali se radi
2 o nečem što bi stvarno utjecalo na funkcioniranje tog nižeg organa, možemo
3 zaključiti da bi tada taj rečeni pomoćnik komandanta stvarno otišao svome
4 komandantu i rekao: "Dobio sam ovakvo naređenje. To će nam iscrpiti resurse. Šta
5 da radim?" I tada, u takvoj situaciji, komandant će preuzeti inicijativu,
6 obratiti se svome komandantu i vidjeti da li se nekako može rešiti situacija.

7 O: Djelomično. S druge strane, može biti riječ o situaciji kada zahtjev
8 nadilazi nadležnost nekog konkretnog organa. Dakle, nije samo riječ o tome da
9 može biti, recimo, pretežak zadatak za konkretni organ nego, recimo, je stvar
10 koja bi zalazila u nadležnosti drugih organa. Ali da se vratimo na ovo što ste
11 Vi spomenuli, jeste, to je jedna od situacija gdje bi se on morao obratiti
12 komandantu.

13 P: U kontekstu ovog o čemu mi sada razgovaramo, ono što se traži ovdje
14 od gospodina Trišića ne izlazi iz nadležnosti tog konkretnog organa?

15 O: Ne, striktno govoreći.

16 P: Striktno govoreći, ono što se od njega traži - imajući na umu sve ono
17 što će se drugo morati dogoditi, odakle će doći to gorivo, odakle će doći ti
18 autobusi - dakle, ono što se od njega traži, pomoć koju pozadinska služba
19 Drinskog korpusa traži direktno od pozadinske službe Bratunačke brigade nije

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 takve prirode da bi se iscrpli resursi Bratunačke brigade. Jesam li u pravu?

2 O: S tim se stvarno ne bih složio.

3 P: Recite, zbog čega? Dajte da vidimo zbog čega se ne slažete prije nego
4 što pređemo na sljedeću stvar.

5 O: Pretpostavivši u ovoj situaciji da je Bratunačka brigada dobila
6 zadatak i da je njena pozadinska služba trebala da se pobrine za autobuse i
7 gorivo, kao što je napomenuto u P434...

8 P: O kom se to radi?

9 O: To je onaj dokument od 12. jula vezano za gorivo.

10 P: Jer ovako ako ih samo spominjete, dokumente, ja se malo...

11 O: Usporiću za svakog.

12 Dakle, izdavanje 10.000 litara dizela i 2.000 benzina je nešto što bi
13 iscrpilo resurse Bratunačke brigade.

14 P: Da Vas zaustavim na trenutak. Što se tiče goriva - da to stavimo u
15 širi kontekst, kao što biste Vi to rekli - mi znamo da se 11. ili 12. vodio
16 razgovor sa UN-om, a vezano za gorivo.

17 O: Da, to je tačno.

18 P: Mi također znamo da je ono što je bilo dogovoreno to da će VRS se
19 pobrinuti za gorivo i da će im UN nakon nekog vremena nadoknaditi to gorivo. Je
20 li to tačno?

21 O: Da, to je tačno.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Isto tako, znamo da je to gorivo došlo izvan Bratunačkog područja, je
2 li tako, da bi se gorivo ulilo u tih 50-ak autobusa i kamiona?

3 O: Ne. Koliko sam ja shvatio, to je došlo iz objekta "Vihor", koji se
4 nalazi u Bratuncu.

5 P: Da onda vidimo, to je došlo od njih. Da li je to dio resursa koji su
6 bili u sklopu Bratunačke brigade? Da ili ne?

7 O: Ne u potpunosti.

8 P: Da li je to vojna imovina?

9 O: Ne, nije.

10 P: Dakle, drugim riječima, komandant Bratunačke brigade se ne može
11 oslanjati na to kao da je to njegova rezerva, je li tako?

12 O: Pa, da li se on na to može osloniti, koristiti to kao da je njegovo,
13 vidi se iz njegove lične procene da je 75% njihovih potreba za gorivom u periodu
14 od 1. januara do 1. jula 1995. godine došlo iz "Vihora", a 25% iz VRS-a.

15 P: Ne govorimo sada o tome.

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Opet se prekida svedok.

17 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Mislilo sam da je svedok završio šta je
18 imao da kaže.

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] A imam utisak da i prevodioci imaju
20 problema sa prevođenjem ovakve jedne diskusije u kojoj svako svakome upada u
21 reč.

22 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Da, gospodine Karnavas, molim Vas da
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vodite računa o prevodiocima, a i o postupku. Znaće, to je različito od onoga
2 što se dešava u nacionalnim zakonodavstvima. Dakle, idite polako i nemojte
3 dopustiti da izgubimo iz vida šta je suština Vašeg unakrsnog ispitivanja.

4 G. KARNAVAS: [simultani prevod] U redu. Samo bih hteo da dovršim ono što
5 sam počeo.

6 P: Dakle, izvolite, gospodine.

7 O: Ja ne pokušavam da se svađam sa Vama, samo pokušavam da Vam objasnim
8 sledeće. Pokušavam da se vratim na prvobitno pitanje. Dakle, da li je to nešto
9 što je striktno u nadležnosti pozadinske službe? Da li u tom slučaju ta osoba
10 oseća obavezu da o tome obavesti svoga komandanta ili ne? Eto, ja samo to
11 pokušavam da Vam objasnim.

12 P: Pokušajmo sve ovo staviti u određeni kontekst. Dakle, Mladić je na
13 terenu?

14 O: Da.

15 P: Tu je i general Živanović i, kasnije, general Krstić, je li tako?

16 O: Da, u julu.

17 P: Tu je i Aćamović, koji se direktno obraća /?Trišiću/ sa zahtevom koji
18 je dobio od sebi nadređenih, je li tako?

19 O: Da.

20 P: Takođe znamo da je bilo objavljeno da autobusi i kamioni treba da
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dođu u Bratunac. Je li tako?

2 O: Da, postoje naređenja da se to učini, a ne saopštenja. Jer radi se o
3 vojsci, zar ne?

4 P: Dobro, u redu. U pravu ste u pitanju jedne stvari, a niste u pravu u
5 pitanju jedne druge. Dakle, radilo se o naređenjima koja su data vojsci, a što
6 se tiče civilnih resursa - znači, autobusa i kamiona koji su bili u posedu
7 civilnih lica - od njih se zatražilo da dođu?

8 O: Pa, postojala su naređenja za vojsku. Postojala su naređenja od
9 Ministarstva odbrane. Ja znam, iako nikad nisam video tekst nekog takvog
10 dokumenta, znam da su postojala i neka javna saopštenja koja su bila emitovana.

11 P: Vama je poznat koncept Opštenarodne odbrane i Teritorijalne odbrane,
12 je li tako?

13 O: Da, o tome smo razgovarali, gospodine, istina je.

14 P: Vi znate da su ljudi koji su živeli u Bosni, odnosno u bivšoj
15 Jugoslaviji, da su oni često išli na vežbe kako bi ispoštovali te zahteve
16 upućene stanovništvu u slučaju prirodnih nepogoda, recimo poplava, zemljotresa,
17 i slično?

18 O: Pa, ja pretpostavljam da je to tako. Ja nisam baš dobro upućen u
19 funkcionisanje predratne Teritorijalne odbrane, ali prihvatam to što Vi kažete.
20 Sasvim je to moguće.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. Upravo zbog toga je postupak te mobilizacije da Ministarstvo
2 odbrane uputi zahtev da dođu autobusi i kamioni da pomognu. Dakle, to je moglo
3 da se postigne, ostvari na efikasan način, zar ne? Vi znate za to?

4 O: Pa znate, ja ne vidim nikakvu vezu između te dve stvari. Bar ja to
5 nikako ne povezujem. Ministarstvo odbrane Republike Srpske, po svom sopstvenom
6 zakonu, Zakonu o odbrani ima nadležnost da to učini. Ali ne vidim kakve je veza
7 između toga i strukture bivše Teritorijalne odbrane.

8 P: Dobro, dobro. Nećemo se sada u to upuštati. Ali ako se držimo slova
9 zakona, onda je Ministarstvo odbrane u stvari civilni organ, civilna instanca,
10 zar ne?

11 O: Pa, ministar odbrane je katkad bio vojno lice, a katkad civilno lice.
12 Ali ono što znam je da su oni pokušavali da se Ministarstvo odbrane organizuje
13 kao civilni organ, koliko je god to moguće.

14 P: I taj zahtev je bio zahtev upućen civilnim vlastima da pomognu u
15 obezbeđivanju autobusa i kamiona, je li tako?

16 O: Pa, ja ne znam da li je to bio zahtev. Ja bih rekao da bi to možda
17 mogla biti naredba, naređenje.

18 P: Da, naređenje. To je još jače od zahteva, zar ne? Oni su im to
19 naredili. Vlada je imala ovlašćenja da civilnim vlastima naloži, naredi da
20 obezbede kamione i autobuse?

21 O: Da. Oni su imali ta sredstva u državnim preduzećima, zar ne?

22 P: Da. I na osnovu toga se može objasniti kako su ti autobusi i kamioni
23 tamo toliko brzo stigli. To se na taj način može objasniti, zar ne?

24 O: Da.

25

26

27

28

29

30

1 P: Sad to može takođe objasniti i način na koji je i gorivo tamo stiglo,
2 koje je, dakle, pripadalo civilnim vlastima, ali je dostavljeno vojnim kako bi
3 mogle da sprovedu taj konkretni zadatak koji je postojao u vreme za koje smo se
4 mi složili da je bilo vreme u kojem je dolazilo do nastanka humanitarne krize.
5 Zar ne?

6 O: Pa, to jeste jedna mogućnost. Ja nemam nikakvih podataka i ne znam
7 tačno kako je organizovano snabdevanje gorivom. Ali ono što je jasno, mi imamo
8 nekakvu evidenciju iz koje se vidi da je gorivo nađeno.

9 P: U redu. Vi nemate nikakvu evidenciju na osnovu koje biste zaključili
10 da je gorivo potrebno za taj vremenski period za autobuse i kamione bilo na
11 raspolaganju Bratunačkoj brigadi? Drugim rečima, da je Bratunačka brigada sama
12 imala dovoljne rezerve da odgovori na te zahteve?

13 O: Pa, ja ne verujem da je brigada imala sopstveno gorivo u dovoljnim
14 količinama. Mislim da se to može reći.

15 P: I da li bi se takođe moglo reći da, kada se govori o gorivu i kada
16 major Trišić učestvuje u razgovoru, čini mi se, sa potpukovnikom Aćamovićem,
17 koji mu daje određena naređenja - a radi se, znači, o dve osobe koje rade na dva
18 različita ešalona - znači, oni bi zajedno mogli da se zamisle i da vide sa
19 lokalnim vlastima da li one mogu da im pomognu da obezbede gorivo za autobuse i
20 kamione?

21 O: Da, gospodine. Ja mislim da bi oni mogli da koordiniraju svoje
22 aktivnosti i da učine šta je potrebno kako bi obezbedili gorivo za autobuse i
23 kamione. Postoje dokazi u evidenciji koji ukazuju da je gorivo nađeno.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. A sad, ono što ja u stvari pokušavam da Vam kažem, preko svega
2 ovoga, je da tada major Trišić nije imao nikakvu potrebu da od svog komandanta
3 traži da pomogne Aćamoviću koji je došao sa nekog višeg ešalona, zar ne? Za time
4 nije bilo potrebe?

5 O: Pa, s obzirom da su oni tog konkretnog dana govorili o izdavanju
6 otprilike 6.000 litara goriva, a to je znatno iznad uobičajene potrošnje jedne
7 brigade, ne znam da li mogu logički doći do tog zaključka do kojeg ste Vi došli.
8 Ja mislim da bi to predstavljalo jedan dovoljno značajan događaj da se o tome
9 porazgovara i van njih dvojice.

10 P: Dobro. Dakle, sad vratimo se na onu situaciju, podsetimo se da je tu
11 general /?Krstić/. Zar mi ne možemo zaključiti da bi Trišić mogao očekivati ili
12 pretpostaviti da, ako je neko naređenje njemu prosleđeno direktno preko
13 potpukovnika Aćamovića, da je za to naređenje prethodno dato neko odobrenje i da
14 on može da ekspeditivno i u granici svojih mogućnosti pristupi njegovom
15 izvršenju?

16 O: Da. Može se očekivati i dozvoljeno je da on tako nešto očekuje.

17 P: Dakle, danas - a ja to ponavljam - znači, ovde i danas mi ne znamo,
18 nemamo nikakvu pouzdanu informaciju, ništa što nam govori u prilog tome da je
19 major Trišić morao da traži ovlaštenje ili da je dobio ovlaštenje ili da se čak
20 obratio pukovniku Blagojeviću u vezi sa time pre nego što je sproveo jedno
21 legalno zakonito naređenje koje je od njega traženo tog dana i koje mu je preneo
22 organ višeg ešalona?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor! Ovde se postavlja pitanje u
2 kojem se polazi od niza pretpostavki. Između ostalog, da se radi o zakonitom
3 naređenju. Ja ne znam zašto to mora da se ubacuje pitanje. Samo pitanje, u redu,
4 može da se postavi.

5 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Dobro. Svedoče, molim Vas da odgovorite
6 na pitanje, samo da izbacite tu kvalifikaciju "zakonito".

7 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, to se može pretpostaviti. Mi nemamo
8 nikakvih podataka koji govore niti u prilog, niti protiv toga. Dakle, ta je
9 pretpostavka sasvim u redu.

10 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

11 P: U redu. U redu. Još samo nekoliko pitanja s tim u vezi. Dakle,
12 priroda odnosa koji postoje između organa višeg ešalona i istorodnih organa
13 nižeg ešalona /kako je prevedeno/. Je li to tako?

14 O: Pa, rekao bih da Vi to citirate iz pravila.

15 P: Pa, i citiram. To je odnos, znači štabni odnos, to je funkcionalni
16 odnos koji se rukovodi načelima obaveznog postupanja po zahtevima štabnog organa
17 pretpostavljene komande u cilju izvršenja donete odluke pretpostavljenog
18 komandanta. Dakle, recite nam, zar nije to ono o čemu smo mi razgovarali, o čemu
19 razgovaramo već sat vremena?

20 O: Pa, jeste. Vi govorite o pravilnoj primeni, o pravilnom sprovođenju
21 postupka komandnog i štapskog rada. Slažem se sa time.

22 P: Dakle, na prvi pogled, bar na prvi pogled, može se zaključiti da
23
24
25
26
27
28
29
30

1 postoji neki alternativni zapovedni lanac koji je dozvoljen unutar ovih
2 konkretnih pravila kojima se rukovodi funkcionisanje JNA i VRS-a, koja je takođe
3 ta ista pravila i poštovala i primenjivala, manje-više. Dakle, to je jedno od
4 tih pravila, zar ne?

5 O: Da. Znete, s obzirom da Vi nemate vojne kvalifikacije, vojno
6 iskustvo, ja shvatam zašto vi dolazite do tog zaključka.

7 P: U redu. Mi ćemo o tome raspravljati nešto kasnije. A sada ću Vas
8 pitati sledeće. Poredbe radi, s obzirom da mi znamo da se stavlja određeni
9 naglasak na onaj prisluškovani razgovor vođen između generala Krstića i Beare iz
10 Glavnog štaba, u kojem on traži pomoć zato što treba da isporuči još nekih 3.500
11 paketa - sećate li se tog razgovora? Nemam baš sad taj dokument pri sebi.

12 O: Znam, poznat mi je taj razgovor.

13 P: Ako znate broj, recite ga slobodno, radi zapisnika. No dobro, to ćemo
14 svakako obaviti kasnije.

15 Dakle, ako se ja dobro sećam onoga što ste Vi ranije rekli, Vi ste,
16 komentarišući taj razgovor, rekli da je to primer za to kako funkcioniše taj
17 sistem. Drugim rečima, Vi ste došli do zaključka i Vi ste nas pokušali navesti
18 na pomisao da, s obzirom da je Beari bila potrebna pomoć, da on nije tek tako
19 posegao za pomoći Bratunačke ili Miličke ili Zvorničke brigade, da nije direktno
20 od njih uzeo ono što mu treba, već je prvo zvao generala Krstića. Je li tako?

21 O: Da.

22 P: I Vi ste rekli: Eto, taj sistem tako funkcioniše, jer je general
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Krstić tada rekao: "Ja ne mogu da izvučem snage iz ovog područja jer bi to
2 onemogućilo..." ne znam ni ja šta, "vidi šta možeš da učiniš sa Nastićem i
3 Blagojevićem." Je li tako?

4 O: Da, ali kada sam ja rekao: "To je način na koji funkcioniše taj
5 sistem," ja sam time rekao da čak i u tom trenutku kada pukovnik Beara, koji je
6 igrao određenu ulogu u tim protivzakonitim delima - mislim da to nije sporno -
7 da je on čak i u tim trenucima, da ni tada nije mogao da deluje nezavisno, da je
8 morao da traži ovlašćenja sebi nadređenih organa.

9 P: Da. Ali razlog tome je zato što tu nije postojao taj funkcionalni
10 odnos, zar ne?

11 O: Nisam siguran da sam shvatio šta nameravate reći.

12 P: Pa, dobro. Hajmo polako, možda će Vam to poći za rukom, da me
13 shvatite. Dakle, on, Beara, je u organu bezbednosti?

14 O: Da.

15 P: Dakle, njegov funkcionalni odnos postoji, znači, između njegove
16 službe bezbednosti i službi bezbednosti Drinskog korpusa. Dakle, on ako bi
17 trebalo po tom odnosu da se nekome obrati, onda bi se obratio Popoviću ako bi
18 trebalo da učini nešto u pogledu naređenja koje je, recimo, dobio od Mladića?

19 O: Da. U tom smislu bi njegov funkcionalni podređeni bio Popović.

20 P: Onda bi mogao u okviru tog funkcionalnog odnosa da ode i niže i da se
21 obrati Nikoliću i da sa njim o tome razgovara, u skladu sa tim lancem po
22 principu funkcionalnih odnosa?

23 O: Pa, trebalo bi Popović da se obraća Nikoliću, ali može se neka karika
24
25
26
27
28
29
30

1 u tom lancu i preskočiti. Slažem se sa Vama.

2 P: On može da ide i još niže, da preskoči i Nikolića i da ode još niže
3 od Nikolića, pa da se obrati direktno Vojnoj policiji, koja je, u suštini, deo
4 ili bar formacija koja je pod kontrolom kojom rukovode organi bezbednosti unutar
5 brigade, zar ne?

6 O: Ne slažem se sa time da njima rukovodi organ bezbednosti, zato što su
7 oni resurs kojim raspolaže komandant formacije. Dakle, iako prihvatam da to uvek
8 može zavisiti od situacije, ja nisam spreman da to tek tako blanko prihvatim, tu
9 Vašu tvrdnju.

10 P: Dobro. U redu, možda sam se ja malo zaneo. Možda sam otišao
11 predaleko. Ali Vi biste prihvatili da bi Nikolić mogao dati zadatak vojnim
12 policajcima?

13 O: Da, on je odgovoran za njihov svakodnevni rad i on bi mogao da im
14 daje i zadatke. Da, gospodine.

15 P: A Popović se smatra, barem njega drugi gledaju kao nadređenog
16 zapovednika u okviru tog funkcionalnog odnosa, pa bi, dakle, Popović u tom
17 smislu bio nadređen Nikoliću, zar ne?

18 O: Pa, u tom štapskom lancu on bi bio smatran za nadređenog Nikoliću.

19 P: A unutar tog štapskog lanca, Mladić bi bio neko ko bi se smatrao
20 pretpostavljenim i Popoviću i Nikoliću, je li tako?

21 O: Kad to tako gledamo, Mladić je komandant i preko komandnog lanca, a i
22 preko štapske linije. Međutim, Beara, i iznad Beare Tolimir - dakle, imamo tu

23

24

25

26

27

28

29

30

1 još neke razine koje su uključene.

2 P: U redu. Sada ćemo se zaustaviti na Beari. Kada se Beara obrati Vojnoj
3 policiji, tj. oficiru Vojne policije, ili kada se Popović obrati načelniku Vojne
4 policije i nešto traži od njega, zar se ne bi moglo zaključiti da oni moraju
5 izvršiti njegovo naređenje?

6 O: To bi vjerojatno bio njihov prvi potez. Oni su dobili naređenje od
7 pukovnika i treba da ga izvrše.

8 P: U redu. Da se vratimo sad na naš konkretan primjer. U ovoj konkretnoj
9 presretnutoj poruci, u ovom razgovoru, Beara - a mislim da se radi o dokumentu
10 P245 - Beara tu ne traži od generala Krstića da ide preko organa bezbednosti ili
11 preko Vojne policije. On tu traži pomoć od bilo koga, šta god može da dobije.
12 Dakle, od vojske.

13 O: To se može mirno reći.

14 P: A ti vojnici koje on traži nisu u sklopu ovog funkcionalnog odnosa,
15 oni nisu dio tog funkcionalnog odnosa. Oni su nešto izvan njega?

16 O: Pretpostavljam da su potčinjene jedinice nešto što jeste izvan
17 njegovog funkcionalnog odnosa.

18 P: I to je razlog zbog kojeg on jednostavno se ne može poslužiti samo
19 tim vojnicima, nego mora ići preko uobičajenog lanca komandovanja, je li tako?

20 O: Da, slažem se.

21 P: Da je on takvo nešto napravio, ili kada bi se nešto takvo moralo
22 napraviti, to bi bilo zbog toga što nema funkcionalnog odnosa. A u tom odnosu
23 pojedinac na nižoj razini, bilo da se radilo o vojniku ili o starešini, dakle,
24 zar nije za pretpostaviti da bi taj na nižoj razini gotovo instinktivno - po

25

26

27

28

29

30

1 refleksu, recimo - se obratio predstavniku Vojne policije i tražio od njih da
2 nešto /?urade/?

3 O: Jedan mladi vojnik starešina koji je dobio naređenja od pukovnika, on
4 bi naravno imao želju da izvrši to naređenje, to bi bio njegov prvi potez.
5 Međutim, u konkretnoj situaciji, pretpostavljajući da oni znaju ko je pukovnik
6 Beara, da su znali da je on izvan tog njihovog funkcionalnog prostora, ono što
7 bi se dogodilo ili što se trebalo dogoditi je da bi taj komandant, taj vojnik se
8 trebao obratiti svom neposrednom nadređenom i reći: Dobio sam takvo i takvo
9 naređenje od tog i tog pukovnika, da li da ga provedem? To je praktični način na
10 koji bi se to odigralo.

11 P: Jedno je refleks zbog postojanja ovog funkcionalnog odnosa. Drugo je:
12 Pauza, čekaj malo. Posavjetovati se prvo sa neposrednim pretpostavljenim. Iako,
13 s druge strane, uzmimo u obzir mogućnost da je pukovnik Beara imao nekakav
14 karakter koji je navodio ljude da vas slušaju, recimo. Pa sad to ne znam.

15 O: Gospodine, ovisno o tome koliko se stupnjeva niže on obraća ljudima i
16 traži da izvrše njegovu naredbu, ako je to predaleko udaljeno u lancu
17 komandovanja od njega, možda se može raditi o tome da ti ljudi uopće ne znaju
18 kako on izgleda. Tako da će oni reagirati na taj način da će probati stupiti u

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kontakt sa svojim nadređenim oficirom i da vide da li je to neko naređenje koje
2 oni moraju da izvrše.

3 PREVODILAC: /prevod engleskog transkripta: "Molimo govornika da malo
4 uspori."/

5 SVJEDOK: [simultani prevod] Izvinjavam se.

6 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Ovaj put ste Vi krivi, a ne ja. Srećom.

7 P: Vi ste rekli da je ovaj scenarij koji ste nam rekli nešto što se
8 dogodi zbog toga što oni nisu u funkcionalnom odnosu i da se ne bi očekivalo da
9 se to, recimo, kod Vojne policije dogodi, jer bi oni instinktivno reagirali na
10 naređenje Popovića, vjerojatno Nikolića, a sigurno Beare. To jesu ljudi koji bi
11 im inače izdavali zadatke, je li tako?

12 O: Ja bih rekao sigurno od Nikolića, vjerojatno od Popovića. A za Bearu,
13 pitanje je da li oni znaju ko je on. On nije neko koga oni viđaju u Bratuncu, za
14 razliku od Nikolića i Popovića. Zaključio bih da su to ljudi koje bi starješine
15 Vojne policije znali po viđenju.

16 P: Mislim da možemo sada ići dalje.

17 Da se vratimo nazad na Potočare. Imamo tamo te izbjeglice, od kojih će
18 neki postati zarobljenici, ako se mogu tim terminom poslužiti, u Potočarima. Tog
19 dana...

20 O: 12. jula?

21 P: Čiji su oni zarobljenici? Da li su to zarobljenici Glavnog štaba,
22 Drinskog korpusa ili Bratunačke brigade? Oni u svakom slučaju nisu resurs. Oni
23 su obaveza. Neko treba da se brine za njih. Ko rukovodi, ko je odgovoran za
24 njih? Ko je odgovoran za sve te ljude koji su se okupili u Potočarima zbog
25 "Krivaje 95"?

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo bi se pitanje trebalo razlomiti na
2 dijelove, jer je ovo važno područje, a različite stvari se tu postavljaju.

3 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Ja pokušavam samo ubrzati stvari. Ali
4 razlomit ću ga.

5 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Mislim da je pitanje kako je zastupnik
6 postavio pitanje dobro. Mi svi vidimo o čemu se radi. Sada ćemo vidjeti kako će
7 svjedok odgovoriti na pitanje. Ako bude potrebno da se to pitanje ponovo
8 postavi, mi ćemo Vam omogućiti to, gospodine Karnavas.

9 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

10 SVJEDOK: [simultani prevod] U teoriji, oni pripadaju VRS-u. Tokom
11 vršenja analize u istražnom postupku - a nije mi drag ovaj termin "čiji su oni",
12 "kome oni pripadaju" - recimo to ovako: ko je za njih zadužen u bilo kom
13 trenutku, to je nešto što je još neriješeno pitanje. Logično gledano, Bratunačka
14 brigada, kao jedinica koja je tamo na terenu, kao jedinica koja na raspolaganju
15 ima najveći dio resursa, bi trebala igrati važnu ulogu u tome. Drinski korpus, u
16 to vrijeme načelnik štaba tog korpusa i drugi štapski oficiri, oni također
17 igraju ulogu, kao i starješine iz Glavnog štaba. Dakle, mislim da se ne može
18 reći da su ti ljudi zapravo odgovornost ili da ih drži određena razina u ovim
19 okolnostima. To jednostavno nije tako.

20 Mi u svakom slučaju nismo imali svjedoke iz raznih vojnih struktura koji
21 bi rekli ko je konkretno bio zadužen i u čijim su konkretno rukama bili ti
22 zatvorenici. Dakle, na osnovu informacija koje ja imam, moram reći da nemam
23 konkretan odgovor na Vaše pitanje.

24 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

25

26

27

28

29

30

1 P: Mislim da ćemo se morati vratiti nazad na nešto što sam ja mislio da
2 smo se suglasili jučer, a vidim da to nije funkcioniralo. Govorim, naime, o zoni
3 odgovornosti.

4 Ja smatram - ispravite me ako sam u krivu - da smo prije ne više od dva
5 dana u razgovoru od Vas čuli odgovor da, ako imamo neku zonu odgovornosti na
6 karti koja se, recimo, odnosi na Bratunačku brigadu - što je nešto čemu sam se
7 ja protivio, ali hajmo reći da to smo prihvatili - Vi ste rekli da druge
8 jedinice mogu djelovati unutar te zone. Mi smo vidjeli jedan primjer kada je
9 jedna druga brigada, čini se, imala zonu odgovornosti unutar upravo tog područja
10 i Vi ste rekli da kada oni djeluju unutar zone odgovornosti neke druge brigade -
11 u ovom slučaju Bratunačke brigade - da tada Bratunačka brigada ne bi imala pravo
12 rukovođenja ili komandovanja tim jedinicama. To je kad se cijela ta stvar iznese
13 u najjednostavnijim crtama?

14 O: Ako im te jedinice nisu pretpotčinjene, onda oni ne mogu komandovati
15 tim jedinicama.

16 P: Dobro. Onda krenimo od toga, pa da vidimo da li možemo postići ono
17 što smo postigli ranije.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja bih se vratio na moj prethodni
19 prigovor. Gospodin Karnavas je postavio pitanje koje se sastoji od tri dijela.
20 Jedan dio se ticao vlasništva, a gospodin Butler je rekao da je teško shvatiti
21 šta bi to zapravo značilo u vojnom kontekstu. Zatim se ticalo rukovođenja, i na

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 kraju se ticalo odgovornosti. Gospodin Butler, teško je reći na koji od ta tri
2 elementa je on odgovarao, ali mislim da je on odgovarao na pitanje koje se
3 ticalo vlasništva.

4 Međutim, sada gospodin Karnavas sugerira da se tu govorilo o
5 odgovornosti, pa nastavlja s unakrsnim ispitivanjem vezano za odgovornost. U
6 tome je problem. Ne možemo reći da li gospodin Butler je govorio uopće o
7 odgovornosti, jer se pitanje sastojalo od tri dijela. Možda se gospodin Butler
8 slaže. Uglavnom, u tom je problem.

9 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Razumijem što kažete.

10 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Htio bih odgovoriti. Mislim da gospodin
11 Butler i ja smo se konačno uspjeli, počeli razumijevati. Gospodin Butler se ne
12 stidi da kaže da me ne razumije, ako misli da je moje pitanje previše složeno,
13 ako tražim previše od njega. Ja pokušavam biti malo blaži u načinu na koji
14 govorim. Ja ću razlomiti ipak pitanje.

15 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Mislim da je gospodin Butler odgovorio
16 samo na prvi dio Vašeg pitanja, na pitanje vlasništva. Možda bi bilo dobro da se
17 vratimo na druga dva pitanja, pitanje rukovođenja i pitanje odgovornosti.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Pa hoćemo, idemo korak po korak.

2 P: Dakle, imajući sve ovo na umu, u ovom području koje ste nam iscrtali

3 zone odgovornosti Bratunačke brigade...

4 O: Ja to nisam iscrtao. To se već nalazi na karti.

5 P: To jeste na karti koju ste Vi koristili.

6 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Može li se dozvoliti gospodinu Butleru

7 da odgovori na ono pitanje? Danas je već peti dan unakrsnog ispitivanja.

8 Očekivati od njega da tri ključna dijela u jednom odgovori, to je jako puno. Ako

9 hoćete da se to pitanje riješi kasnije - dobro. Ali ne želim da se poslije

10 vraćamo na to i da ispadne da je gospodin Butler govorio o odgovornosti. To je

11 problem sa ovakvim pitanjima koja se sastoje od više dijelova, jer je to velika

12 greška u ovom sistemu.

13 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Ja neću odgovarati na ovo što Tužilaštvo

14 govori. Ja ću se uzdržati od toga.

15 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Molim Vas, učinite to.

16 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Molim da uđe u zapisnik da sam se ja

17 uzdržao.

18 P: Gospodine Butler, upravo smo se danas ujutro, a jednim dijelom i

19 jučer, bavili time da karta koja pokazuje zonu odgovornosti Bratunačke brigade -

20 što je nešto s čime se Vi slažete, ali što se ne nalazi u onim pravilima - Vi

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ste, naime, rekli da u tom području djeluje Glavni štab, Drinski korpus i
2 Bratunačka brigada u relevantnom periodu o kojem sada govorimo. Je li tako?

3 O: Tamo je funkcionirala Bratunačka brigada, bili su tamo elementi
4 Drinskog korpusa, kao i njihov štab, i bio je komandant Glavnog štaba. Dakle, na
5 taj način se može reći da sve troje su u funkciji u toj zoni.

6 P: Dakle, odgovor je "da".

7 Jučer ste nam rekli, a mislim da ste i danas nešto o tome govorili, da
8 je general Mladić rukovodio i komandovao. Je li tako?

9 O: Da.

10 P: Vi ste zapravo rekli da, gdje god on bio, on rukovodi i komanduje.
11 Mislim da ste to ipak rekli u onako malo širem smislu. Je li to točno?

12 O: Kao komandant vojske, general Mladić je komandant bez obzira da li se
13 nalazio na terenu ili ne. Uvijek.

14 P: Međutim, u ovoj konkretnoj situaciji se general Mladić bavi stvarima
15 koje su bitno ispod njegove razine?

16 O: General Mladić konkretno izdaje naredjenja na terenu, tako da na neki
17 način bismo to mogli tako protumačiti.

18 P: General Mladić je direktno uključen u pregovore sa UN-om, sa
19 Nizozemskim bataljonom, kao i sa ovim ljudima koji su predstavnici muslimanskog
20 stanovništva koje je okupljeno u Potočarima, je li tako?

21 O: Da, gospodine.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 P: On je donosio sve odluke, je li tako?
- 2 O: Da, jeste.
- 3 P: On je rekao šta će sljedeće se događati, je li to točno?
- 4 O: To je točno.
- 5 P: Zapravo, on izdaje i naređenja u tom smislu.
- 6 O: Da, gospodine.
- 7 P: Malo smo razgovarali o tome. Sjećam se da sam spomenuo da se
- 8 Pandurević brinuo za 28., i Vi ste imali pravo kad ste rekli: "Ne, ne, oni su ga
- 9 uspjeli smiriti i rekli su mu: Da ne idemo sad odmah za Potočare, pričekajmo
- 10 malo." On ih je poslušao. Međutim, znamo da nakon drugog sastanka, ili zapravo
- 11 tokom drugog sastanka je donesena odluka koja se ticala organizacije prijevoza
- 12 onih koji žele da odu iz Potočara i da produže na oslobođen teritorij. Je li
- 13 tako?
- 14 O: Da. On je donio odluku, pretpostavljam, negdje između drugog i trećeg
- 15 sastanka, jer se to vidi po naređenjima.
- 16 P: Da. I Vi sad iz naređenja tih vidite da tu postoji određena namera,
- 17 iz njih se odražava određena namera?
- 18 O: Da.
- 19 P: I ta su naređenja prosleđena niz taj zapovedni lanac?
- 20 O: Da.
- 21 P: Jedno od naređenja - ne znam da li ga mi ovde sada imamo, to direktno
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 naređenje - ali reklo bi se da je jednim naređenjem rečeno određenim ljudima da
2 tog dana odu u Potočare. Naravno, kad kažem "nekim ljudima", mislim na
3 pripadnike VRS-a. Je li tako? Ne treba da čitate da biste našli odgovor na to
4 pitanje.

5 O: Pa znate, ja pretpostavljam da je ono što Vi hoćete da me sada pitate
6 sledeće: dakle, da treba da se pođe od pretpostavke da su pripadnici VRS-a
7 otišli u Potočare po naređenju generala Mladića.

8 P: Ni ja to ne bih mogao bolje da kažem nego što ste ga Vi sad rekli.

9 O: Da, slažem se.

10 P: Dakle, pretpostavljam da je on dao i nekakva naređenja u pogledu toga
11 šta treba da se desi onda kada oni stignu u Potočare, zar ne?

12 O: Pa, ja to ne znam. Ja nisam upoznat sa time da li je bilo takvih
13 naređenja. Bilo je naređenja za koja mi znamo u pogledu naređenja koja je dao
14 pukovniku Borovčaninu i u pogledu snaga tog Borovčanina koje su se nalazile u
15 Potočarima. Ja sad ne znam... Pokušavam da se setim, ali nemam sad na umu neka
16 naređenja koja je Mladić direktno dao nekim drugim pripadnicima vojske u tom
17 smislu.

18 P: Pa, na osnovu onoga što je izjavio Nikolić, ako mu se može verovati,
19 pripadnici 65. zaštitnog puka su bili tamo i oni su pripadali Glavnom štabu. Je
20 li tako?

21 O: Da, tako sam ja shvatio. Ali iako raspolažem video-snimkom i drugim
22 stvarima, nemam nikakve dokaze da su oni stvarno tamo bili.

23 P: To znači da on /?greši/ ili da ne govori istinu?

24 O: Pa, postoje te dve mogućnosti. A treća je da je on pravu, ali da mi
25 nemamo dokaze koji idu u prilog tome.

26 P: Dobro. E sad, to je izbor koji uvek postoji. Tokom godina koje ste
27 proveli istražujući, da li ste Vi naišli na bilo šta što Vam je dalo utisak da

28
29
30

1 je to bilo tako? Jer Momir Nikolić nam je rekao da je on čak i koordinirao
2 njihova dejstva, njihova i onih drugih koji su bili tamo.

3 O: Pa ja jesam pročitao njegovo svedočenje, ali Vam kažem da tokom
4 istrage nisam naišao na dokaze da je 65. zaštitni puk bio u Potočarima sasvim
5 izvesno 12. jula 1995. godine.

6 P: Niti ima dokaza da je on vodio koordinaciju aktivnosti 65. puka tog
7 konkretnog dana?

8 O: Pa, pretpostavljam da je naredni logični zaključak da ja stvarno ne
9 mogu da potvrdim da su oni bili tamo.

10 P: Dobro. Recite nam, da li je bilo tamo jedinica Drinskog korpusa?

11 O: Kad? Mislite li 12. jula?

12 P: Da.

13 O: Mislim da to nije bilo tako, gospodine.

14 P: Dobro. A ako Momir Nikolić kaže da je on koordinirao i aktivnosti tih
15 jedinica koje su navodno bile tamo, i to bi onda mogla da bude laž. Možda sasvim
16 naivna greška, slučajna greška, a možda Vi jednostavno niste naišli na bilo šta
17 što bi Vam omogućili da proverite da li je Nikolić stvarno koordinirao nečije
18 aktivnosti tog dana u Potočarima, tog dana i narednog dana?

19 O: Trinaestog, neke od jedinica Drinskog korpusa, ili bar jedna od njih,
20 neki elementi, prošli su kroz Potočare. Ali mislim da 12. nije bilo jedinica
21 Drinskog korpusa tamo, iako je tamo bilo štapskih oficira Drinskog korpusa.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A jesu li tamo bili i Vukovi sa Drine?

2 O: Pa, ja mislim da je pripadnik Holandskog bataljona video nekoga tamo
3 12. jula za koga misli da je bio pripadnik Vukova sa Drine. Što je, pak, u
4 suprotnosti sa drugim svedočenjima koja sam ja čuo, a to je da su oni bili na
5 jednom drugom mestu, unutar onog trougla sa ostalim jedinicama. Dakle, upravo
6 zbog toga ne mogu da se setim ničega što bi me navelo na pomisao sada da su
7 jedinice Drinskog korpusa stvarno bile u potočarima 12. jula.

8 P: A šta je bilo sa 10. diverzantskim odredom? Jesu li oni bili tamo?

9 O: Da, to je jedinica koja je pod Glavnim štabom.

10 P: Jesu li oni bili tamo?

11 O: Pa, mislim da nisu. Bar na osnovu svedočenja Erdemovića, većina
12 pripadnika tog odreda je ostala u Srebrenici, zato što su dobili zadatak da
13 izvrše čišćenje u kompleksu, u krugu rudnika "Sase", tj. onog tunela koji ide od
14 rudnika ka gradu, zato što su smatrali da bi možda u tom tunelu moglo nešto
15 biti. Dakle, ja koliko shvatam, jedan ili dva Holanđanina smatraju da su ih tamo
16 videli, ali zapravo bih ja rekao da su ti ljudi bili tog dana u Srebrenici.

17 P: Dobro. Gotovo smo stigli do pauze, ali bih hteo da nastavim ovo o
18 zarobljenicima sada sa Vama. Dakle, poslednje pitanje za sada. Reklo bi se da,
19 ako se pročita bar ono što Nikolić kaže u svom svedočenju, da biste i Vi i
20 Pretresno veće bili zbunjeni time što smo čuli od Nikolića zato što se to

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 razlikuje od drugih stvari, a on je to izjavio pred Sudom, i to pod zakletvom.

2 Da li je to tačno?

3 O: Pa, izvinjavam se, ovde na transkriptu piše ime pukovnika Blaškića, a
4 ja možda jesam zbunjen sada. No dobro, složio bih se da ne raspolažemo nikakvim
5 dokazima koji bi išli u prilog ovog dela njegovog svedočenja.

6 P: I ne postoji nijedan dokaz koji bi to mogao da potkrepi. Ako je takva
7 stvar, onda se može doći do zaključka ili da neko izmišlja, što bi u stvari
8 značilo da lažno svedoči pod zakletvom. Je li tako?

9 O: Da, to je zaključak koji se može izvući.

10 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Vreme je za pauzu. Napravićemo pauzu do
11 12.30h.

12 ... Početak pauze u 11.58h

13 ... Sjednica nastavljena u 12.31h

14 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

15 Izvolite sestti.

16 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Gospodine Karnavas, pre nego što sada
17 nastavite sa unakrsnim ispitivanjem, mislim da bi Pretresno veće trebalo prvo da
18 iznese svoju odluku u pogledu rasporeda.

19 Jutros je gospođa Sinatra tražila dva dana za unakrsno ispitivanje ovog
20 svedoka, što ovo Pretresno veće nije očekivalo. No mi ćemo učiniti što god
21 možemo kako bismo udovoljili njihovom zahtevu. Dakle, oni traže dva dana, to je
22 šest sesija, ukupno 450 minuta. No vreme kojim oni normalno raspolažu za
23 unakrsno ispitivanje je maksimalno 330 minuta, što znači da je to otprilike
24 četiri sesije sve zajedno. Je li to tačno, gospođo Sinatra?

25

26

27

28

29

30

1 G. SINATRA: [simultani prevod] Časni Sude, gospodin Stojanović će voditi
2 unakrsno ispitivanje. Ali iskreno govoreći, ja ne znam, ali Odbrana za
3 Blagojevića je dobila minimalno pet dana. Ja mislim da gospodin Stojanović, na
4 njemu je da proceni. Ali mislim da bi trebalo da mu se odobri taj zahtev, da
5 ćemo stvarno morati da iskoristimo dva dana. No dopustiću gospodinu Stojanoviću
6 da Vam se lično obrati.

7 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Stojanoviću.

8 G. STOJANOVIĆ: Hvala, časni Sude. Evo, ja šesti dan čekam da dođem na
9 red. Kada smo počeli ovaj dio posla, ja sam jednom prilikom i rekao tužiocu da
10 očekujem da ću imati mogućnosti i posla oko dan i po, u pogledu ispitivanja.
11 Činjenica je da se ovo svaki trenutak mijenja, jer kroz unakrsno ispitivanje
12 gospodina Karnavasa neka pitanja koja smo mi pripremili praktično se preklapaju,
13 u pogledu pretpotčinjavanja i u pogledu rukovođenja i komandovanja, tako da ću
14 ja to moći da... da brišem iz onoga što sam pripremio. A opet je činjenica da mi
15 se i pojavilo nekoliko novih oblasti koje bi trebali da raščistimo, i u tom
16 smislu bi' uvrstio transkript sa saslušanja gospodina Butlera koje vrši gospodin
17 Karnavas, i tu postavljanje par pitanja.

18 U svakom slučaju, ja ću poštovati odluku Suda. I mislim da ćemo moći da
19 se uklapamo u taj dan i po, to je ono što ste Vi sada rekli, znači 330 minuta
20 ili četiri bloka. Aproximativno, mislim da je to otprilike u ovom trenutku
21 vrijeme koje je meni neophodno potrebno.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Što se tiče uvođenja dokaznih predmeta, njih imamo negdje oko 20, i mi
2 smo pripremili to sve da uvrstimo. I mislim da će to biti efikasno i relativno
3 brzo.

4 Mislim da gospodin Butler po... odgovara koncizno, tako da ne mislim da
5 ćemo moći u nekim polemikama i gubiti vrijeme, te procjenjujem da bi to moglo da
6 bude i realno vrijeme koje mi je potrebno.

7 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Stvarno moram da Vam se zahvalim na
8 saradnji.

9 Recite nam, gospodine McCloskey, koliko će Vama biti potrebno vremena za
10 dodatno ispitivanje?

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Za sad, malo. Možda pola sata, sat. Bar
12 za sada.

13 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Da, ali morate ostaviti vremena i
14 sudijama da postavljaju pitanja.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da, ali meni se ne čini da je pola sata
16 puno vremena. Ja se samo nadam da neću uzeti više vremena od toga i da vam neću
17 smetati, jer vaša su pitanja, naravno, od ključne važnosti.

18 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Dobro. Znači, nalog o rasporedu je
19 sledeći, za sledeću nedelju: u ponedeljak u sudnici broj II od 9.00h do 13.35h -
20 nadam se da će do tada gospodin Karnavas završiti unakrsno ispitivanje - te onda
21 posle podne od 15.00h do 18.30h, kada će gospodin Stojanović početi svoje
22 unakrsno ispitivanje; u utorak ne radimo, to je praznik Ujedinjenih nacija,
23 zvanični praznik; u sredu počinjemo u 14.15h, nastavlja se unakrsno ispitivanje
24 gospodina Stojanovića. U toku tog poslepodneva će dve sesije biti dodeljene
25 unakrsnom ispitivanju koje će voditi gospodin Stojanović. Dakle, ukupno 330

26

27

28

29

30

1 minuta za Odbranu gospodina Jokića.

2 Posljednjih 75 minuta radiće se dodatno ispitivanje, zatim pitanja sudija
3 i uvrštenje dokaza. Svedoka kući šaljemo u sredu uveče.

4 U četvrtak počinjemo pre podne od 9.00h do 13.45h. Radićemo u sudnici
5 broj II. U petak, takođe pre podne, od 9.00h do 13.45h u sudnici broj I.

6 Ovo je odluka Pretresnog veća.

7 Gospodine Karnavas, možete nastaviti s unakrsnim ispitivanjem. Izvolite.

8 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

9 P: Gospodine Butler, govorili smo o zatvorenicima, odnosno
10 zarobljenicima, i pokušavali smo da shvatimo čiji su to bili zatvorenici.
11 Vratimo se sada malo unazad i podsetimo se nekih stvari o kojima smo govorili
12 juče i prekjue. Koliko sam ja shvatio, mi smo došli do toga da je naređenje
13 koje je izdao Drinski korpus, radi se o drugoj pripreмноj zapovesti, ja mislim...

14 PREVODITELJICA: Ispravka prevodioca - radi se o pripreмноj zapovesti od
15 2. jula.

16 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

17 P: ...na osnovu koje se nalagalo da se zarobljenicima, zatvorenicima, bavi
18 sektor bezbednosti.

19 O: Da, sektor bezbednosti je ovlašćen da se bavi pitanjem izbora mesta
20 za držanje zatvorenika. Nisam sad u stanju da Vam to tačno citiram, ali to je
21 otprilike to.

22 P: Hoćete li da nađemo taj dokument?

23 O: Pa možda bi to bilo najbolje. Ne bih želeo da kažem bilo šta
24 pogrešno.

25 P: Pa, nisam imao nameru baš da zalazimo u dokument, ali dobro, možda
26 uspem i da ga nađem. No pogledajmo naredni dokument, to je naređenje koje je

27

28

29

30

1 sačinio komandant Bratunačke brigade. Ako se sećate, u njemu stoji da ako bude
2 Bratunačka brigada zarobila bilo koje zarobljenika, da ih ona tada treba odvesti
3 u Pribićeovac, da je tamo trebalo da oni budu držani. Eto, to je ono što mi znamo
4 o tome, je li tako?

5 O: Da. Bilo je rečeno da svi zarobljenici trebaju biti dovedeni na
6 Pribićeovac.

7 P: Mi smo jučer rekli, zar ne, da nemamo saznanja, da nemamo dokaza, da
8 nemamo ništa što bi verificiralo, potvrdilo da je bilo zarobljenika koje je
9 zarobila Bratunačka brigada u periodu 6. do 11., je li tako?

10 O: Da, to je tačno. Nema nikakvih podataka o tome.

11 P: Da budemo ipak tačni, da se držimo onog što je u zapisniku, Vi ste
12 rekli da ih je moglo biti ali da nema nikakvih podataka koji to pokazuju, bilo u
13 dnevnim izvještajima, redovnim izvještajima Drinskom korpusu ili u redovnim
14 izvještajima Drinskog korpusa Glavnom štabu, a u vezi s time da je bilo
15 zarobljenika koje je zarobila Bratunačka Brigada. Je li tako?

16 O: To ne možemo vidjeti u izvještajima iz Bratunca, a nemamo izvještaje
17 Drinskog korpusa, tako da ne mogu odgovoriti na ovaj drugi dio Vašeg pitanja.

18 P: Tokom Vaše istrage svih ovih godina, istrage Tužilaštva svih koji su
19 se time bavili, nisu se pojavile nikakve informacije, nikakvi dokumenti, ništa
20 što bi pokazivalo da je Bratunačka brigada bilo koga zarobila u periodu od 6. do
21 11., je li tako?

22 O: Tako je.

23 P: To bi mogla biti čvrsta indikacija na osnovu koje bismo mogli izvući
24
25
26
27
28
29
30

1 zaključak da najvjerojatnije nema nigdje dokumentacije upravo zbog toga što
2 Bratunačka brigada u tom periodu nije imala zarobljenika?

3 O: Da, to bi mogla biti indikacija, da.

4 P: Situacija se mijenja od 11., uzevši u obzir ukupnu situaciju u
5 Srebrenici i Potočarima, je li tako?

6 O: Da, to je tačno.

7 P: Od nekog trenutka 11., možda čak još i 10., ne želim sad da ulazimo u
8 sve detalje, ali u svakom slučaju, u jednom trenutku je stanovništvo Srebrenice
9 počelo - dakle, kad izuzmemo one iz one kolone - počelo je kretanje u svrhe
10 bezbjednosti na mjesto gdje se nalazi Nizozemski bataljon UN-a. Na kraju se oni
11 zatiču u Potočarima. Je li tako?

12 O: Da. To njihovo kretanje počinje ujutro 11. i traje cijeli dan.

13 P: Rekli smo da oni koji su odlučili da tamo ne idu - a od kojih su
14 mnogi bili pripadnici 28. divizije, a bilo je i onih koji nisu - da su se oni
15 okupili na nekom drugom mjestu i da su počeli sa kretanjem prema oslobođenom
16 teritoriju u nekom trenutku. Mi o njima obično govorimo kao o "koloni", nemamo
17 precizniji termin. Je li tako?

18 O: Da, gospodine, to je tačno.

19 P: Ukratko smo razgovarali o tome da je na noć 11. i na noć 12.
20 postojalo pitanje gdje se zapravo nalazi 28. divizija, gdje se nalazi ova
21 kolona. Je li tako?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, to je točno, gospodine.

2 P: U određenom trenutku, bilo je nekih indikacija da je ta kolona
3 viđena. Mi smo o tome i razgovarali i mislim da smo zajedno došli do zaključka
4 da su oni uspjeli da napuste područja 1., 2. i 3. bataljona bez incidenata.
5 Drugim riječima, bez kontakata, bez dodira sa Bratunačkom brigadom, je li tako?

6 O: 12. jula... 11. i 12. jula oni nisu bili u dodiru sa ta tri bataljona,
7 točno, gospodine.

8 P: I tek kada su stigli do područja 4. bataljona, tek tada se čini da je
9 ta kolona tamo identificirana i mislim da je tek negdje 13. došlo do toga da su
10 oni stupili u dodir, ne nužno sa 4. bataljonom, ali sa Zvorničkom brigadom.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je na pogrešan način predstavljeno
12 ono što je ušlo u zapisnik.

13 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Ja sam zamolio svjedoka da odgovori.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ne smijete na pogrešan način iznositi
15 ono što je izneseno kao dokaz. To je osnova procesa. To ništa nije bilo rečeno
16 pred ovim Vijećem. Možda je gospodin zaboravio.

17 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Ja ću preformulirati.

18 P: Da li je jedanaestog 4. bataljon napao kolonu? Da ili ne?

19 O: Nije.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je dvanaestog 4. bataljon napao kolonu? Da ili ne?
2 O: Nije, gospodine.
3 P: Trinaestog, da li je 4. bataljon Bratunačke brigade izvršio napad na
4 kolonu? Da ili ne?
5 O: Bilo je kontakata, bilo je dodira, ali ne i napada.
6 P: Šta podrazumijevate pod "dodirima"?
7 O: Prema mom razumijevanju situacije, 4. bataljon je bio u dodiru sa
8 nekim pripadnicima kolone i najmanje jedan bosanski Musliman je bio zarobljen
9 tog dana, trinaestoga.
10 P: Tako je. Međutim, izuzevši to, nije bilo nikakvih borbi koje su
11 vrijedne spomena između 4. bataljona i kolone na taj dan, trinaestog? I posebno
12 kada uzmemo u obzir ono što se kasnije dogodilo 14. i 15., kontakti između
13 kolone i Zvorničke brigade. Je li to tačno?
14 O: Da. Da, nije bilo ničeg tog intenziteta.
15 P: Dakle, da se vratimo onda na 11. i 12., tj. 12. i 13., da se vratimo
16 sada u Potočare. Čini se da Bratunačka brigada do tada još nije imala
17 zarobljenika, je li tako? Bar zarobljenika za koje mi znamo?
18 O: Što se tiče ljudi iz te kolone, a govorimo o 11. i 12., to je tačno.
19 P: A kada govorimo o onom šta se zbivalo na bojištu?
20 O: Pa, o tome i govorim, o toj "koloni".
21 P: Da li znate za neke zarobljenike koje je Bratunačka brigada zarobila
22 i zatim 13. odvela u Pribićevac, na mjesto koje je komandant odredio kao mjesto
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gdje svi zarobljenici trebaju biti odvedeni kada budu zarobljeni?

2 O: Zašto bi ih odveli na Pribićevac 13.?

3 P: Pa, to Vas ja pitam.

4 O: Ne, u tom trenutku su se sva dejstva odvijala negdje dalje od
5 Pribićevca, u Bratuncu.

6 P: Dakle, nisu nikog vodili u Pribićevac? To ja pokušavam isključiti ono
7 što znate.

8 O: Da, gospodine, u pravu ste. Ja ne znam ništa o tome da su ljudi
9 odvođeni na Pribićevac.

10 P: U redu. Da li znate da li je Bratunačka brigada samostalno - sad ne
11 govorim o Drinskom korpusu ili o Glavnom štabu - dakle, da li znate da li je
12 bilo zarobljenika koje je zarobila Bratunačka brigada, koje su zarobili
13 pripadnici Bratunačke brigade 13-og?

14 O: Ono što ja znam da se događalo 13-og je nastavak razdvajanja
15 Muslimana muškaraca u Potočarima i njihov premještaj u Bratunac, u objekte tamo.

16 P: Onda da se držimo sada toga. Mi smo ranije govorili o tome da je
17 Mladić rukovodio i komandovao. Je li tako?

18 O: Da, gospodine.

19 P: Ko je naredio da se izvrši razdvajanje muškaraca? Da li je to bio
20 pukovnik Blagojević? General Krstić? General Živanović? Ili je to bio general
21 Mladić? Ili niko od ovih gore navedenih?

22 O: Ja mislim da je posljedica onog trećeg sastanka ujutro 12. bila ta da
23 je general Mladić naznačio da će se pogledati koji su od tih ljudi odgovorni za

24

25

26

27

28

29

30

1 ratne zločine. Dakle, to je odgovor na Vaše pitanje. To je bio general Mladić.
2 Da ih se obradi.

3 P: Zar se ne bi moglo zaključiti da - s obzirom da je general Mladić bio
4 tamo na terenu i da ga kasnije vidimo i u Potočarima, gdje se on, na neki način,
5 zapravo slika za javnost, daje neke izjave za javnost, od kojih su neke mogli
6 čuti oni ljudi oko njega, uključujući i pripadnike Vojne policije Bratunačke
7 brigade, koji su bili tamo kao njegovo obezbeđenje, što je u skladu sa pravilima
8 - dakle, zar nije točno da je u tom trenutku general Mladić imao rukovođenje i
9 komandovanje u ovoj situaciji?

10 O: General Mladić je taj koji rukovodi i komanduje uvijek. Ova situacija
11 se odvija u skladu sa njegovim naređenjima - da.

12 P: U redu. Dakle, moje pitanje je: tko je odgovoran za sve te ljude koji
13 su okupljeni u Potočarima toga dana?

14 O: Na najvišoj razini, to bi bio general Mladić.

15 P: A on je na terenu, je li tako?

16 O: Da.

17 P: I on vodi sve što se zbiva?

18 O: Da, on je očito taj koji određuje šta će ko, kud će, kako.

19 P: Ispod njega je, naravno, odmah Drinski korpus?

20 O: Tako je.

21 P: I u jednom trenutku Drinski Korpus pomaže... ili možda da kažem
22 upućuje, rukovodi... ili možda najbolje da kažem omogućuje to iseljavanje, taj
23 odlazak, i to tako što koordinira dolazak autobusa u Potočare, punjenje tih
24
25
26
27
28
29
30

1 autobusa gorivom i ukrcavanje djece i žena u autobuse i odvođenje iz Potočara na
2 neko bezbjednije mjesto. Je li tako?

3 O: Ljudi iz pozadine Drinskog korpusa su bili u određenoj mjeri tamo i
4 omogućavali su upotrebu autobusa, brinuli se da oni dobiju gorivo i da stignu u
5 Potočare. Što se tiče ovog drugog dijela Vašeg pitanja, ukrcavanje u autobuse,
6 ja mislim da isti ti visoki oficiri Drinskog korpusa, sumnjam da su oni bili
7 uključeni u taj proces.

8 P: Mislim da ste rekli da je i MUP tamo bio prisutan. Da li je to tačno?

9 O: Da, gospodine. Bila je tamo najmanje jedna četa MUP-a iz centra za
10 obuku sa Jahorine. Vijeće je čulo svjedočenje koje to potvrđuje. I barem jedan
11 dio vremena je 2. odred iz Šekovića MUP-a specijalne brigade bio tamo.

12 P: Ko je donosio odluku da se muškarci koji su tamo bili izdvojeni, da
13 se njih treba odvesti i držati pod obezbeđenjem u Bratuncu? Ko je donio tu
14 odluku, da li znate?

15 O: Ja nemam odgovor na to pitanje koje proizlazi iz dokumenata ili
16 presretnutih razgovora. Ja znam da su neki svjedoci o tome govorili, ali ja to
17 ne znam.

18 P: Međutim, Vi znate, Vi znate da se tu nije radilo o pukovniku
19 Blagojeviću, zar ne?

20 O: Ne, ja to ne znam. Ja to ne znam.

21 P: Gospodine, uzevši u obzir ljude koji jesu bili tamo, oficire,
22 starešine koji su vodili cijelu tu stvar, kada pogledamo kako funkcioniše odnos
23 starešinstva, da to tako kažem, jasno je da pukovnik Blagojević, komandant
24
25
26
27
28
29
30

1 Bratunačke brigade, da je on bio prilično nisko što se starešinstva tiče, je li
2 tako?

3 O: Da, on je bio treći po rangu s te strane, tj. on je bio na trećem
4 stupnju. On je bio komandant koji je bio na rangu ispod Mladićevog ranga, zatim
5 Živanovićevog. On je tek treći.

6 P: Njegova komanda je bila mjesto gdje su se nalazili u tom trenutku i
7 Drinski korpus i Glavni štab, je li tako?

8 O: Da, to je točno.

9 P: A i Glavni štab i Drinski korpus su se mogli služiti svime što je
10 tamo na raspolaganju kada god su htjeli. Je li tako?

11 O: Tako je.

12 P: Oni su se mogli služiti njegovim sredstvima veze kada su htjeli. Je
13 li tako?

14 O: Tako je.

15 P: Mogli su izdavati naređenja njegovom štabu u određenoj mjeri kada god
16 su htjeli. Je li tako?

17 O: To ovisi, naravno, u kojoj mjeri. O tome smo pričali. Ne bih to tako
18 široko rekao kao što ste Vi rekli. Ali unutar funkcionalnih odnosa su mogli,
19 naravno, nešto postići.

20 P: Ako su, recimo, htjeli da se nešto pošalje, neka poruka, ako su
21 htjeli da izvrši se kriptozastita, oni su to mogli, koristeći se centrom veze.
22 Je li tako?

23 O: Mislim da je to točno.

24 P: Ne bi li se onda moglo zaključiti da u praktične svrhe, pukovnik
25 Blagojević, kao komandant Bratunačke brigade u to vrijeme, iako je on bio

26

27

28

29

30

1 komandant na papiru, on teško da se može reći da je komandovao bilo kome u
2 Potočarima 11., 12. ili 13.? Da li sam u pravu?

3 O: Ne slažem se s Vama.

4 P: A teško bi se moglo reći da je on imao pravo rukovođenja?

5 O: Nemam nikakve dokaze koji bi sugerirali da on nije rukovodio i
6 komandovao svojim potčinjenim jedinicama. Ja nisam nikad ni rekao da je on
7 rukovodio i komandovao jedinicama koje nisu bile njemu potčinjene.

8 P: A gdje su onda bile te njegove potčinjene jedinice? Zar one nisu još
9 uvek bile na obrambenoj liniji, koja je statična?

10 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Dozvolite mu da odgovori na pitanje.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je pogrešno predstavljanje nečeg
12 što je ušlo u zapisnik. To se ne smije raditi. A stvar je fundamentalna.

13 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Mislim da je ovo važno pitanje. Da čujemo
14 što će nam reći svjedok.

15 G. KARNAVAS: [simultani prevod] On može na neki način modificirati svoj
16 odgovor.

17 SVJEDOK: [simultani prevod] Mislim da imamo dokaze sa video-snimke koji
18 pokazuju da je niz pojedinaca 2. pješadijskog bataljona bio u Potočarima
19 dvanaestog. Mislim da se tu vide i pripadnici na tim video-snimkama i Vojne
20 policije Bratunačke brigade koji su bili tamo dvanaestog. Dakle, nisu svi bili
21 na linijama obrane, bilo ih je koji su bili u Potočarima toga dana, dvanaestog.

22 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

23 P: Dobro. Da sad razgovaramo o Vojnoj policiji. Rekli smo da su neki od
24 njih bili tamo zbog Mladića. Je li tako?

25

26

27

28

29

30

1 O: Vi ste ponudili tu mogućnost i ja sam se složio da, ako se uzme u
2 obzir da oni ga obezbeđuju, da se to može zaključiti.

3 P: Šta to mislite pod tim? Dajte, budite pošteni i recite stvari jasno.
4 Jesu li oni tamo da štite Mladića ili nisu?

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ulažem prigovor na oblik pitanja.
6 Gospodin Karnavas postavlja sugestivna pitanja koja nas vode na ono što je
7 gospodin Butler ranije rekao. Nema tu ničeg nepoštenog. Mislim da nije potrebno
8 da slušamo od gospodina Karnavasa da kaže "budimo pošteni" i slično.

9 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Mislim da je Vaše pitanje, gospodine
10 Karnavas, zapravo argumentativno.

11 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

12 P: Gospodine Butler, da li Vi kažete da tamo nije bilo pripadnika Vojne
13 policije koji su bili u obezbeđenju Mladiću, kao što je bilo zatraženo od njih u
14 Potočarima tog dana?

15 O: Ne. To ja nisam rekao.

16 P: Dobro. Ako je odgovor "ne", onda možemo reći da su pripadnici Vojne
17 policije Bratunačke brigade bili u Potočarima u skladu sa njihovom zakonitom i
18 neophodnom funkcijom tamo?

19 O: Ono što ja pokušavam da Vam kažem je da, dok s jedne strane može da
20 postoji neki razlog da se opravda prisustvo vojnih policajaca tamo, to ne znači
21 da je to i jedini razlog zbog kojeg su tamo.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. Ali kao što smo već rekli, ti vojni policajci, oni su bili
2 rezervisti i oni nisu bili na toj statičkoj liniji, na toj odbrambenoj liniji.
3 Dakle, mi smo u stvari izneli tu rezervu, to ograničenje, znači.

4 O: Ne razumem ja to pitanje.

5 P: Nema veze.

6 O: Koliko ja znam, vojni policajci nikada nisu bili angažovani, nikada
7 nisu bili razmešteni u nekom od sektora bataljona.

8 P: Pa to je upravo ono što sam ja hteo da kažem, ali Tužilaštvo je
9 uložilo prigovor, pa sada zato i razlažem to pitanje. Dakle, Vi ste sami
10 pomenuli Vojnu policiju. A dakle, ja kažem da možemo zaključiti da je određeni
11 broj tih vojnih policajaca tamo bio zbog Mladića. Je li tako?

12 O: Jeste.

13 P: Možda ima i nekih drugih među njima koji su tamo bili iz razloga koje
14 mi ne znamo. Rekli ste takođe da je bilo nekoliko pripadnika Bratunačke brigade,
15 nekoliko vojnika, za koje je postojalo neslaganje u pogledu toga da li su tamo
16 došli samoinicijativno ili po naređenju?

17 O: Da. To je u stvari nepoklapanje onoga što su rekla dva svedoka.

18 P: U redu. A sad, s obzirom na sve to, pukovnik Blagojević zapravo i
19 nema nikakvu ulogu u Potočarima 12. ili 13., zar ne, a u pogledu ljudi koji su
20 se tamo okupili? Neki su bili odvezeni autobusima, neki su bili obrađeni, i tako

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dalje, /?a zatim odvedeni u Bratunac/?

2 O: Lično, gospodine?

3 P: Da.

4 O: Pa, ja ne mislim da ga je neko tamo... zapravo, jedan ili dva čoveka su
5 rekli da je on bio tamo. Ali ja to ne iznosim, tu tvrdnju, zato što je ne mogu
6 materijalizovati, nemam potvrdu za to. No izvesno je da su njegove jedinice
7 učestvovale u izvesnom broju aktivnosti. Na primer, major Trišić koji je rekao
8 da je nosio hranu i vodu u Potočare.

9 P: U redu. Znači, ako i pretpostavimo da je on na takav način učestvuje
10 u svemu tome, u tomu nema ničega lošeg i zlokobnog, zar ne?

11 O: Da, da, u pravu ste. U tom pogledu ste u pravu.

12 P: E sad, recite nam, možete li Vi sa sigurnošću, nakon svih ovih godina
13 istrage koju vodite, nama reći ko je naredio da se ti ljudi - ti koji su bili
14 obrađeni i ti koji su smešteni u autobuse i koji su ostali u Bratuncu, te oni
15 koji su bili stavljeni u različite objekte tamo - znači, Vi ne znate ko je izdao
16 to naređenje?

17 O: Pa znate, očigledna pretpostavka bila bi da je to bio general Mladić,
18 ali ja stvarno ne znam ko je konkretno dao to naređenje.

19 P: U redu. U redu. Onda sada možemo preći na narednu temu.

20 Porazgovarajmo sada o bezbednosti, molim Vas. To je nešto o čemu se
21 govorilo i zapravo mi raspoložemo jednim dokaznim predmetom koji smo uspeli da
22 nađemo zahvaljujući onom sistemu, elektronskom sistemu Tužilaštva. Gospođa

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Tomanović je provela 10-15 dana pregledavajući elektronski sva ta dokumenta. Ona
2 je našla dokument za koji mislim da nosi oznaku P389. To je uputstvo. Ako možete
3 taj dokument samo da imate pri ruci, mi nećemo odmah sad preći na taj dokument,
4 ali nešto kasnije uskoro. I stavite ga na grafoskop, ako možete.

5 O: Pa, nemam ga.

6 P: Imam još jedan primerak, možete ga uzeti. A mogu da Vam pročitam i
7 deo transkripta od utorka, 11. novembra 2003. godine. Ja sam kopirao više od
8 jednog relevantnog dela, i to u svrhe konteksta u slučaju da to bude kome
9 predstavljalo problem i u slučaju da Vi želite da vidite o čemu se tačno govori
10 u određenom trenutku.

11 Dakle, pre nego što pređemo na taj dokazni predmet, a to je nešto o čemu
12 ste Vi razgovarali sa tužiocem, to je bilo pitanje "protivobaveštajnih
13 dejstava". Da li se Vi sećate toga?

14 O: Da.

15 P: Zapravo, u jednom trenutku sam ja ustao i zatražio od nas da treba da
16 nam date izvor, mesto gde Vi nalazite definiciju "kontraobaveštajnih dejstava".
17 I zapravo, predsedavajući sudija je se složio sa tim mojim zahtevom, i na to ste
18 Vi dali odgovor. To stoji na stranici /?4299/, to je u redu 22, dakle, po
19 pitanju kontraobaveštajne službe, Vi ste rekli... "Mi nismo dobili /?dotakli/
20 nikakva pravila u vezi sa tim, ali postoje definicije kontraobaveštajnog rada,
21 niti se o tome diskutovalo /kako je prevedeno/?" - dakle, to je bilo pitanje. A
22 onda ste Vi na to odgovorili: "Da, gospodine, postoje." A onda je bilo
23 postavljeno naredno pitanje, ali tada Vas niko nije pitao gde ste Vi tačno
24
25
26
27
28
29
30

1 našli tu definiciju kontraobaveštajnog dejstva.

2 Dakle, znate li Vi sada da nam kažete gde se može naći ta definicija
3 kontraobaveštajnog rada?

4 O: Mislim da je najbolji izvor za to jedan od dokumenata koji je
5 priložen uz moj izveštaj; to je, zapravo, spomenuto u fusnoti izveštaja. To se
6 zove "Sredstva i rad obaveštajnih službi i službi bezbednosti u oružanim
7 snagama". Mislim da je to nešto gde se ta delatnost detaljno razmatra. Mislim da
8 bismo tu mogli da nađemo tu definiciju.

9 P: Dakle, Vi biste bili u stanju da Vi nađete to, možda ne odmah, ali
10 recimo, nakon što prestanemo sa radom danas? Ako možete da nađete taj dokument,
11 možda bi bilo dobro da to i učinite i da date Sekretarijatu primerke toga kako
12 bismo ih mi mogli proučiti tokom vikenda.

13 O: To ću i učiniti, pokušaću.

14 P: U svakom slučaju, vratimo se sada na ovaj dokument. Postavljeno Vam
15 je pitanje, traženo je od Vas da analizirate jedan dokument. Sećate li se toga?

16 O: Da.

17 P: I zapravo je gospodin McCloskey Vama postavljao pitanja za svaki
18 paragraf tog dokumenta. Tražio je od Vas da opišete svaki paragraf, da za svaki
19 paragraf date svoje objašnjenje, obrazloženje veštaka. Sećate li se toga?

20 O: Da.

21 P: U redu. Zamolio bih Vas da, kao prvo, pogledate početak drugog
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 paragrafa, gde stoji...

2 Bilo bi dobro da se sve to stavi na grafoskop.

3 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Radi zapisnika navodim da se radi o
4 dokumentu P389.

5 P: To je, dakle, rečenica u kojoj stoji: "Sa ciljem sprečavanja ovog i
6 sličnih problema u kontroli obaveštajnih organa i organa bezbednosti, i u cilju
7 stvaranja boljih uslova za njihovu efikasniju upotrebu, ovim izdajem sledeća
8 uputstva."

9 Da li su ova uputstva nekakva kontrolna mera?

10 O: Jesu.

11 P: Pogledajte sada tačku 2. E sad, ako bismo se vratili na ono što ste
12 Vi rekli na stranici 4311 - to stoji na toj stranici transkripta, pa ako
13 pokušamo da to... Dakle, stranica 4311, peti red. Ne morate to stavljati na
14 grafoskop, samo pogledajte. Dakle, ako pogledate to, te narednu stranicu, treći
15 red, sva pitanja i odgovori koji se tiču ove tačke uputstava su u tom delu
16 teksta, na te dve stranice transkripta. Slažete li se sa mnom?

17 O: Da, mislim da je tako.

18 P: U jednom trenutku, nakon što ste odgovorili u vezi sa prvom tačkom,
19 onda od reda 11 do 18... Sad to možete staviti na grafoskop. Nema potrebe da to
20 čitate, možete samo da pogledate, a ja ću pokušati da ukratko rezimiram to što
21 ste Vi tu rekli. Dakle, u suštini, ono što ste Vi učinili svodi se na sledeće.
22 Vi ste analizirali prvi paragraf druge tačke ovih uputstava; je li tako?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: A onda ste izneli primedbu da Vam problem predstavlja pitanje da li
3 postoji neki zakon ili ne.

4 O: Da, u pravu ste.

5 P: A mislim da bi radi zapisnika bilo /?od pomoći/ da pogledate dokument
6 P84.

7 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Zamolio bih pomoć poslužitelja, molim
8 Vas.

9 P: Dakle, ako pogledate sad taj dokument, ovo je samo relevantna
10 stranica tog dokumenta P84.

11 G. KARNAVAS: [simultani prevod] To je, dakle, s obzirom da ga mi nudimo
12 ovde, /?D84/.

13 P: Dakle, to je pravilo službe. To je nešto što Vi očito znate,
14 poznajete taj dokument, je li tako? To je pravilo službe organa bezbednosti.

15 O: Da.

16 P: E sad, zamolio bih Vas da pogledate tačku 83 u poglavlju 3. Ja ću to
17 pročitati radi zapisnika: "U neposrednoj ratnoj opasnosti ili mobilizaciji,
18 organi bezbednosti postupaju po odredbama ovog pravila stručnim uputstvima,
19 internim mobilizacijskim dokumentima, mobilizacijskim, borbenim i drugim
20 pravilima i propisima kojima je uređen rad ovih organa, i naređenjima nadležnih
21 vojnih starešina, prilagođavajući sopstvenu aktivnost, metode i sredstva rada
22 uslovima mobilizacije."

23 E sad, pošto smo pročitali tu tačku, zar se ne bi reklo da ovo uputstvo
24 koje tu imamo zapravo proističe iz te tačke 83 pravila službe?

25 O: Ne.

26

27

28

29

30

1 P: Pa, onda da Vas pitam sledeće. Možda je bolje da preformulišem
2 pitanje. Dakle, da li biste se Vi složili, na osnovu ovoga što smo pročitali, da
3 je general Mladić imao ovlašćenje da izda ono uputstvo?

4 O: Da.

5 P: Da li biste se složili sa mnom da se to uputstvo moralo ispoštovati,
6 da su oni ispod njega, niže od njega morali da ispoštuju to uputstvo?

7 O: Da.

8 P: U redu. Pokušaću da u pitanje ne unosim svoje neke ideje, želeo bih
9 da se ograničim samo na pitanje. Dakle, pogledajte taj odgovor koji ste dali.
10 Kad se pogleda taj Vaš odgovor, reklo bi se da ste Vi, komentarišući tačku 2,
11 zaboravili da iznesete primedbe po pitanju drugog pasusa te iste tačke. A da li
12 se uopšte išta može iz toga zaključiti? Pogledajmo to sada, tu stoji: "Pored
13 toga, svi pripadnici ovih organa i službi su po zakonu ovlašćeni da rade na
14 zadacima iz svojeg domena rada na isti način na koji su ovlašteni pripadnici
15 MUP-a Republike Srpske i Službe državne bezbednosti." Vidite li to, gospodine?

16 O: Da.

17 P: E sad, ako pogledate taj odgovor koji ste dali, zar se ne biste
18 složili sa mnom da ste Vi propustili da prokomentarišete taj deo tačke 2 kada
19 Vam je Tužilaštvo dalo priliku da to učinite?

20 O: Pa, istina da ja to nisam učinio. Ali ne znam u čemu je relevantnost
21 svega toga.

22 P: Stići ćemo i dotle, pričaćemo o tome. Ne žurite se nigde.

23 Dakle, na osnovu toga, ako se ovo sve pročita, reklo bi se da Služba
24
25
26
27
28
29
30

1 bezbednosti unutar vojske treba da bude tretirana na isti način kao i Služba
2 državne bezbednosti u MUP-u. Je li tako?

3 O: Ne, ne. Ja mislim da ono što ovde stoji je da su oni ovlašteni
4 zakonom da rade na zadacima iz svog domena na isti način kao što su ovi drugi
5 ovlašteni da rade svoje zadatke. Mislim da to to znači.

6 P: Dobro. Ali moglo bi se takođe reći da je ono što je ovde navedeno
7 zapravo nešto što bi se moglo nazvati stvaranjem jedne ustanove unutar jedne
8 druge.

9 O: Ja se s tim ne bih složio.

10 P: A recite nam, znate li kako normalno organ državne bezbednosti
11 funkcioniše?

12 O: Ja o tome imam vrlo ograničena saznanja. Nemam nikakvih pojedinosti.

13 P: U redu. Dobro, na osnovu onoga što Vi znate, šta bi oni mogli da
14 rade?

15 O: Pa, koliko ja shvatam, Služba državne bezbednosti je prvenstveno
16 angažovana u radu na prikupljanju obaveštajnih podataka - to smo već videli u
17 ranijim izveštajima, u dokaznim predmetima - dakle, oni prikupljaju obaveštajne
18 podatke. Mislim da takođe imaju i ulogu državne kontraobaveštajne službe i te
19 odgovornosti.

20 P: A da li Vam tajna policija pada na pamet?

21 O: To baš nije naziv koji bih ja koristio. Ja bih pre rekao Državna
22 bezbednost.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro, hajde, Državna bezbednost. Ja samo pokušavam da Vam pomognem
2 da mi brže odgovorite na pitanje. Dakle, ali zar oni ne deluju na terenu kao
3 neka vrsta tajne policije? Jer oni ne rade javno, predstavljajući se šta je
4 zapravo njihov posao, već sakupljaju tajno te informacije, zar ne?

5 O: Da, oni sakupljaju podatke i oni to rade tajno, ali sad ne bih odmah
6 odatle došao do zaključka da su oni tajna policija.

7 P: Dobro. Recite nam, da li organi bezbednosti... zapravo, da li je ta
8 Služba državne bezbednosti u bivšoj Jugoslaviji uživala nekakvu posebnu
9 reputaciju u Jugoslaviji?

10 O: Da.

11 P: Je li to možda služba koja kod Vas pobuđuje nekakvu konkretnu ideju u
12 tom domenu?

13 O: Pa, recimo, možda bi se ta služba mogla kvalifikovati kao ta, recimo,
14 tajna policija što Vi kažete.

15 P: A je li to bilo dobrovoljno udruženje policajaca?

16 PREVODITELJICA: Dobronamerno - ispravka prevodioca.

17 SVJEDOK: [simultani prevod] Pa, mislim da to zavisi od toga na kojoj ste
18 strani.

19 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

20 P: Ali za običnog građanina, šta bi to prouzrokovalo, šta bi to pobudilo
21 kod njega?

22 O: Pa, strah.

23 P: Dobro. E sad, ako se organima bezbednosti daju ista ovlaštenja
24 analogna onima koja ima Služba državne bezbednosti unutar vojne institucije - to
25 stoji tu, je li tako?

26 O: Da, to stoji u dokumentu.

27 P: Zbog toga sam ja Vas i pitao, zar nam sadržaj ovog pasusa ne daje
28
29
30

1 utisak da Mladić pokušava da stvori ustanovu unutar jedne druge ustanove?

2 O: Znao, ja se sa time nisam složio zbog toga što, koliko ja znam, ta
3 Služba državne bezbednosti, RDB u Republici Srpskoj, nije funkcionisala na onaj
4 način koji bi se mogao kod nas definisati kao tajna policija. Znao, u to vreme
5 i tamo mislim da niko nije želeo da tamo postoji neka institucija tipa one tajne
6 policije o kojoj ste Vi govorili i koja budi strah. Niko nije želeo da ima
7 nekoga na leđima da ga stalno nadgleda. Zato ja mislim da RDB koji je postojao
8 nije funkcionisao na taj način.

9 P: U redu. S obzirom da Vi radite za Tužilaštvo, možda znate u predmetu
10 Milošević da su oni imali određenu ulogu u Bosni?

11 O: Od 1992. do 1995.?

12 P: Da.

13 O: /prevod engleskog transkripta: "Da, gospodine."/

14 P: Dobro. Recite nam, da li ste Vi iz nekog konkretnog razloga izabrali,
15 namerno, da ništa ne kažete o ovom delu ove tačke?

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Ovo je pogrešno
17 predstavljanje činjenica. Nema nikakvih indikacija da je svjedok bilo šta u
18 potpunosti ignorirao. Ovo je samo tvrdnja.

19 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Gospodine Karnavas, drugačije postavite
20 svoje pitanje.

21 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

22 P: Da li postoji neki razlog, gospodine, zbog čega niste napomenuli
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ništa iz ovog konkretnog paragrafa kada ste razgovarali sa tužiocem? A
2 pretpostavljam da ste s njim analizirali ovaj dokument i pokušavali izvući šta
3 on znači. Dakle, recite mi, zbog čega ovaj dio paragrafa 2 nije bio uključen u
4 Vaš komentar?

5 O: Gospodine, iz istog razloga koji sam već naveo - nisam mislio da je
6 to relevantno. A s obzirom da nisam pridavao isto značenje RDB-u Republike
7 Srpske, smatrao sam s pravom da mislim da to nije relevantno. Ja sam mislio da
8 oni imaju ista prava i obaveze u sklopu svojih dužnost. Sada vidim, da kada to
9 pogledamo iz ove perspektive koju Vi iznosite, da bi to moglo biti relevantno i
10 zbog toga to sada pokrećete. Ali tokom mojeg glavnog svjedočenja, meni se to
11 nije činilo relevantno.

12 P: Može li Vam pomoći da je perspektiva mog klijenta, pukovnika
13 Blagojevića, suprotstavljena onoj Tužilaštva? Da li će Vam to olakšati stvari?

14 O: Ne. Ono o čemu ja govorim je to što ste Vi povezali RDB i
15 karakterizirali je kao tajnu policiju. To je sve.

16 P: U redu, u redu. Pogledajmo sada točku 3. Okrenite, molim Vas,
17 stranicu. Pomoći ćete nam možda i sa grafoskopom da i stranica zapisnika 4312
18 bude na njemu. Ovo je prilično kratko. Pitanje je u redu 3. Vi ste posvetili
19 četiri do pet redaka odgovoru. Možda bi bilo dobro da to pročitamo.

20 U redu 3 Vam je postavljeno pitanje koje glasi:
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 "U stavci 3, šta to predstavlja?"

2 Vi odgovarate: "Paragraf 3 je okvir koji obvezuje sve pripadnike
3 oružanih snaga, u ovom slučaju VRS-a, komande i druge institucije VRS-a, da
4 pomažu organima u ostvarivanju njihovih zadataka vezanih za bezbednost i
5 obaveštajne zadatke i da ne poduzimaju nikakve akcije koje bi mogle ugroziti te
6 specifične zadatke."

7 Pitanje je bilo: "Što još smatrate da je značajno u ovom dokumentu?"

8 I Vi ste tu onda prešli na paragraf 4.

9 Da li se sjećate da ste nam dali taj odgovor nakon što Vam je gospodin
10 McCloskey postavio ovo pitanje 11. novembra 2003.? Sjećate li se toga?

11 O: Da.

12 P: U redu. Sada bih htio da se usredotočite nakratko na drugi paragraf u
13 ovoj stavci broj 3. Možemo li to staviti na grafoskop?

14 O: To je već na grafoskopu.

15 P: Hvala što ste unapred predvidjeli kakva je situacija na terenu kod
16 nas.

17 Dakle, tu piše: "Istovremeno, u meri i u skladu sa neophodnim merama,
18 pripadnici organa bezbednosti i obaveštajni organi moraju svojim direktnim
19 nadređenima davati informacije, procjene i posmatranja koja se tiču bezbednosti
20 jedinica ili ustanova."

21 Onda je uslijedilo pitanje: da li se slažete sa mnom da, po Vašem
22 objašnjenju paragrafa 3, Vi niste komentirali ovaj baš konkretan dio koji smo
23 sada pročitali?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, gospodine, to je tačno. To nije u zapisniku.

2 P: To nije u zapisniku zato što Vi niste o tome ništa rekli.

3 O: Tako je.

4 P: Idemo sad korak po korak. Čini se da se ovdje zapravo razgovara o
5 pitanju reciprociteta, uzajamnosti. Dakle, ako pogledamo ovaj prvi dio na prvoj
6 stranici, tamo stoji: "Obaveza je svih jedinica i ustanova VRS-a..." Tu se ne
7 razlikuje, to mora biti, je li tako?

8 O: Da, gospodine, slažem se.

9 P: A sad kad pogledamo sljedeći odlomak, a tu stvari postaju
10 zanimljivije, ovdje ne piše "obaveza je" ili "istovremeno, također je obaveza",
11 nego kaže: "Istovremeno, u mjeri i onoliko koliko je potrebno..." E sad, da li
12 ovdje možemo zaključiti da je tu na organima bezbjednosti, tj. na obavještajnim
13 organima i organima bezbjednosti da sami procijene u kojoj mjeri i kada je
14 potrebno?

15 O: Da. To je upravo funkcija organa bezbednosti.

16 P: Drugim riječima, oni mogu odabrati kada će onim svojim
17 pretpostavljenima, svojim direktnim pretpostavljenima dati svoje procjene,
18 informacije i primjedbe vezane za bezbjednost jedinica i ustanova?

19 O: Ja to ne tumačim tako. Ja to tumačim: od njih se očekuje da kada
20 imaju na raspolaganju informacije, obavještajne podatke, da tada - naravno, koje
21 su relevantne za njihove nadređene - da ih onda moraju proslijediti. A kada
22 imaju informacije koje nisu relevantne, da te informacije ne moraju

23

24

25

26

27

28

29

30

1 prosljeđivati. Mislim da nije stvar u tome da oni mogu birati, nego se radi o
2 tome da djelovanje Službe bezbednosti se mora odvijati, naravno, u skladu s
3 pravilima, ali da ima nekih informacija koje su namijenjene za komandanta, za
4 nadređenog, a ima nekih koje će jednostavno biti informacije koje on može
5 zadržati za sebe.

6 P: Da to sada razdvojimo. Kad kažete "relevantno", šta mislite pod tim?

7 O: Na primjer, kada oficir bezbjednosti ili obavještajni oficir, nakon
8 što je izvršio ispitivanje ratnog zarobljenika, dobije podatke o položajima ili
9 jedinicama protivnika ili o njihovim namjerama, to je informacija koja, po mom
10 mišljenju, predstavlja relevantnu informaciju koja se prenosi komandantu.

11 P: U redu. A ko je taj koji određuje šta jeste a šta nije relevantno?

12 O: Prema ovim pravilima, to je nešto što određuje oficir bezbjednosti.

13 P: A s obzirom da su oni, da tako kažem, čuvari ključa ovdje, oni su ti
14 koji odlučuju šta jeste ili nije relevantno i o čemu treba obavijestiti njihovog
15 direktnog pretpostavljenog. Je li to tačno?

16 O: Što se tiče direktnog pretpostavljenog, ja mislim da se ovdje
17 konkretno misli na komandanta. Međutim, u skladu sa istim tim pravilima, oni će
18 odmah obavještavati svog pretpostavljenog po stručnoj liniji.

19 P: Hvala. To je upravo bilo moje sljedeće pitanje. Drugim riječima, Vi
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nam kažete ovako - formulirat ću to kao jedan primjer - Nikolić će odlučiti šta
2 je relevantno, šta on mora se pobrinuti da sazna njegov neposredni
3 pretpostavljeni, pukovnik Blagojević. Je li tako?

4 O: Da, to je točno.

5 P: Međutim, postojalo bi i informiranje po stručnoj liniji između
6 Nikolića i Popovića, Nikolića i Beare, i tako dalje. Je li tako?

7 O: To bi funkcioniralo, tom linijom bi išlo od Nikolića do Popovića. I
8 zatim, dakle, Popović će dobiti iste te informacije i onda on može odlučiti da,
9 iako je njegov podčinjeni odlučio jedno, da je to zapravo nešto o čemu treba
10 obavijestiti i druge. Dakle, sistem zato i postoji kao takav.

11 P: U pravu ste. Dakle, moglo je biti ili drugo. Pokušavam da nam date
12 cijelu sliku. Dakle, on je isto tako mogao reći: Ovo je nešto što ne trebate
13 prenijeti svom nadređenom. Je li tako?

14 O: Da. Što se tiče stvari koje se tiču djelovanja i sredstava baš te
15 službe, ima informacija koje se ne dijele, koje se ne daju ostalima.

16 P: Želim da Vas uhvatim sad za ovo -

17 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da smo sad ušli u lična
19 osjećanja. Tu se govore neki termini koji su vezani za hrvanje. Ovo su tvrdnje.

20 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Promijenit ću, preformulirat ću. Stani,
21 stani srce moje.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine, da li biste prihvatili da se moglo dogoditi i upravo
2 obrnuto? Beara je mogao reći Popoviću da tu informaciju ne prenese Krstiću, a
3 Popović je mogao reći Nikoliću ne prenosi tu informaciju Blagojeviću. Da li je
4 to nešto što je također moguće?

5 O: Jeste, gospodine. Ja mislim da sam ja jedan dokazni predmet unio koji
6 upravo to pokazuje.

7 P: Htio sam samo da to razjasnimo.

8 Pokušavam nešto još shvatiti. Recite, da li postoji neki razlog zbog
9 kojeg Vi niste dobrovoljno nam iznijeli ovu informaciju kada ste imali priliku
10 da date komentar vezan uz paragraf broj 3? Recite, to na neki način ipak pomaže
11 Obrani, zar ne mislite?

12 O: Ja mislim da se ne radi o tome. Mislim da je ovdje riječ o nečem što
13 je odraz materijala koje možemo vidjeti u pravilima za Službu bezbjednosti
14 /?JNA/. Mislim da nisam napravio nikakvu grešku time što sam to preskočio.
15 Dokument je bio na ekranu.

16 P: Ali od Vas se tražilo da komentirate, da analizirate. Vi ste ovdje
17 analitičar koji analizira i sintetizira. Ono što ja pokušavam istaknuti je da,
18 evo, imamo još jedan primjer gdje je Vaša analiza mogla biti korisna, a Vi nam
19 niste pružili taj segment analize i ja sad moram to iz Vas izvlačiti.

20 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Časni Sude, kad će već biti dosta?
2 "Izvlačiti iz njega." "Moram Vas pritisnuti na strunjaču." Mogao bih citirati
3 /?i dalje/. To je više smiješno.

4 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Gospodine Karnavas, Vi stalno iznosite
5 tvrdnje koje su argumentacija, svađa skoro. Pokušajte postaviti jednostavno
6 pitanje.

7 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Ja to na blag način izgovaram.

8 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Nadam se da ćete početi.

9 G. KARNAVAS: [simultani prevod]

10 P: U redu, da pređemo sada na paragraf 4. Dakle, u onom paragrafu
11 ranije, u drugom odlomku, u drugoj rečenici u tom odlomku se kaže: "Način i u
12 mjeri u kojoj će komandant ili drugi organi komande biti informirani o sadržaju
13 ovih telegrama ili pošte će se rješavati isključivo na nivou organa bezbjednosti
14 i obavještajnih organa." Da li to vidite?

15 O: Da.

16 P: Vi niste komentirali ovo. Želim Vas pohvaliti za to. Nakon toga, Vi
17 ste na sljedećoj stranici, na stranici 4313, rekli "samo ako je bilo neophodno
18 da se zna". Vi ste neko ko je to morao znati /kako je prevedeno/. Da li to
19 vidite? To je stranica 4313, red prvi. Tu Vi kažete: "Samo onima kojima je to
20 potrebno reći."

21 O: Vidim.

22 P: Tu se na neki način zapravo ukratko definira šta je cijela sadržina
23 ovog paragrafa 4. Drugim riječima, organ bezbjednosti će samostalno odlučiti u
24 kojoj mjeri njihov neposredni pretpostavljeni, u kojoj će on mjeri dobiti neke
25 informacije.

26

27

28

29

30

1 O: Da, što se tiče zadatka, tj. što se tiče ovog uputstva, da. To je u
2 skladu sa onim što je Glavni štab rekao da spada u nadležnost bezbjednosti, a
3 šta spada u nadležnost komandnih struktura. Dakle, jedna stvar ide kanalom,
4 dakle, linijom bezbjednosti i stiže do Glavnog štaba.

5 P: Drugim riječima, da to kažemo jednostavnim riječima, Nikolić odlučuje
6 šta njegov neposredni pretpostavljeni, pukovnik Blagojević, mora znati.

7 O: Da, u skladu sa funkcijama navedenim u ovom uputstvu. Ili drugim
8 riječima, on sam kaže svom pretpostavljenom Popoviću šta on smatra da bi trebalo
9 biti preneseno, a šta ne, jer on sam nema ovlasti da donese tu odluku.

10 P: Dakle, kada surađuje s Popovićem, kada surađuje s Kosorićem, jer
11 mislim da se ovdje tiče i obavještajne sfere, i kada surađuje Bearom, čini se,
12 zar ne, da ako nije dobio suprotna uputstva od Popovića, Kosorića ili Beare, da
13 je odluka o tome šta treba saznati ili o čemu će biti obaviješten njegov
14 pretpostavljeni pukovnik Blagojević, da je to nešto o čemu odlučuje Nikolić sam.
15 Je li to tačno?

16 O: Što se tiče ovih zadataka, da.

17 P: A cijeli niz tih zadataka potpada, ovako, pod jedan širi termin
18 "kontraobavještajni zadaci". To je situacija kada oni mogu sami odlučivati o
19 tome šta ide dalje, a šta ne?

20 O: Tako je.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A kontraobavještajna djelatnost, ako se slažete sa mnom - a dali ste
2 nam opis toga - kontraobavještajna djelatnost je nešto što je možda najbolje
3 definirati tek kad čovjek vidi o čemu se radi. Onda može reći: A ovo je
4 kontraobavještajna djelatnost?

5 O: Zapravo je postupak kontraobavještajne djelatnosti nešto što je jako
6 jasno regulirano u kontekstu pravila JNA koja se toga tiču.

7 P: Problem je, gospodine Butler...

8 O: Informacije su nešto što kad vidite možete prepoznati da su
9 kontraobavještajne prirode, ali ne bih se mogao složiti sa frazom koju ste Vi
10 primijenili, dakle "kad vidite, znate o čemu se radi".

11 P: U redu. Na primer, da sam ja oficir bezbednosti, pomoćnik komandanta
12 za bezbednost i obaveštajne poslove ili načelnik službe bezbednosti i
13 obaveštajne službe - ne znam da li bih ja zapravo imao taj naziv, zato što bih
14 bio, recimo, u lakoj pešadijskoj brigadi - znači, ja bih odlučivao šta
15 predstavlja kontraobaveštajni podatak.

16 O: Da, to radi oficir bezbednosti.

17 P: I sad, ako bi njegov komandant rekao Karnavas, šta si saznao, ili šta
18 se zbiva, ja bih rekao ja radim u protivobaveštajnoj delatnosti i tako dalje. To
19 bi za mog komandanta bilo dovoljno da me ostavi, je li tako?

20 O: Da, gospodine. Ali ako bi ga on obavestio i pukovnik Blagojević, ili
21 neki drugi komandant, bi shvatio da ako hoće da zna šta se dešava u tom
22 trenutku, a da nema pravo na to, da on nema pravo ni da zlostavlja sebi

23

24

25

26

27

28

29

30

1 potčinjenog oficira, već da treba da se obrati sebi nadređenom.

2 P: Dobro. Ako se pretpostavi da bih ja onda otišao svom komandantu zato
3 što mi nije potrebna dozvola za to i zato što nije nužno da mi se /nedostaje
4 simultani prevod/.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Biste li mogli da nam kažete koji čin
6 ima gospodin Karnavas u svemu ovome?

7 G. KARNAVAS: /prevod engleskog transkripta: "Rekao sam da sam načelnik
8 bezbjednosno-obavještajne službe. Ja sam pomoćnik komandanta."/

9 SUDIJA LIU: [simultani prevod] Gospodine Karnavas, znate, ovo pitanje je
10 vrlo hipotetično. I osim ako je na neki način povezano s Vašom konkretnom tezom
11 u ovom postupku, za nas je teško da uzmemo to u obzir.

12 G. KARNAVAS: [simultani prevod] U tom slučaju, umesto imena "Karnavas"
13 koristiću ime "Nikolić". A on je tu, nije daleko.

14 P: Dakle, Nikolić je bio načelnik službe bezbednosti i obaveštajne
15 službe Bratunačke brigade, je li tako?

16 O: Jeste.

17 P: On ne bi svog komandanta morao da obavesti o tome da sakuplja
18 kontraobaveštajne podatke, s obzirom da je on činio ono što je /?trebao/ u
19 pogledu zadataka koje je obavljao, zar ne?

20 O: Pa, njegov komandant može znati da on radi na zadacima vezanim za
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kontraobaveštajno delovanje. Ali u skladu sa ovim uputstvima i propisima,
2 komandant nema nikakvih prava da ga ispituje o detaljima tih stvari.

3 P: I s druge strane, ono što bih hteo ja da kažem je da Nikolić nije
4 obavezan da o tome obavesti svog komandanta. Je li tako?

5 O: Da. Po pitanju pojedinosti, to je istina - nema obaveze.

6 P: Zapravo, suprotno svemu tome. Cela ideja kontraobaveštajnog rada je u
7 tome da se to očuva u tajnosti?

8 O: Da.

9 P: Znači, onda on ne bi rekao svom komandantu: znate, ja radim na tajnim
10 kontraobaveštajnim poslovima. To je nešto što se ne govori, što se ne kaže da bi
11 se neko obavestio. Ako znate, vi to znate, to je sve /kako je prevedeno/. Zar
12 ne?

13 O: Pa, recimo da je to nešto što vi ne biste očekivali da čujete od
14 nekoga.

15 P: U redu. Znam da nam ističe vreme, imamo još oko minut. Nego, recite
16 nam, kada se pročita Nikolićeva izjava - a na to sam više puta skrenuo pažnju -
17 kaže se da on nije 6., 7., 8., 9., 10. i 11. imao nikakav kontakt sa svojim
18 komandantom na Pribićevcu - znači, komandant je bio na Pribićevcu - dok se on
19 nalazio u komandi Bratunačke brigade. Zar to ne pobuđuje izvesnu nelagodnost kod
20 Vas ili bar radoznalost u pogledu toga zbog čega taj konkretan oficir, načelnik
21 bezbednosti i obaveštajne službe, u toku najvažnije vojne kampanje te brigade, a

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 možda i samog Drinskog korpusa, dakle u tom vremenskom periodu, nije nigde mogao
2 biti viđen niti je imao kontakata sa svojim komandantom? Da li to pobuđuje Vašu
3 pažnju možda?

4 O: Pa znate, gospodine Karnavas, ja mislim da je malo verovatno da nije.
5 Ja bih stvarno bio iznenađen ako bi se pokazalo da on u toku tog šestodnevnog
6 perioda nije imao kontakata sa svojim komandantom.

7 P: Pretpostavimo, pretpostavimo samo da je on tada rekao istinu; dakle,
8 da nije imao kontakata, da je to rekao. Da li bismo mi na osnovu Vašeg vojnog
9 iskustva i tumačenja ovih pravila mogli zaključiti da se mi bavimo ovde sa
10 jednom osobom koja radi ono što joj se radi, kako joj se hoće, posebno s obzirom
11 na to da se ovde radi o osobi koja je na položaju načelnika bezbednosti i
12 obaveštajne službe? Bi li se taj zaključak mogao izvući?

13 O: Pa, ja sad ne znam da li je on radio šta hoće. Ono što sam shvatio u
14 razgovoru sa drugim oficirima brigade je da oni kažu da je on učestvovao u
15 aktivnostima za koje oni nisu uvek znali. Ali ja ne smatram da to znači da on
16 radi šta god hoće. Jer on je i dalje vezan propisima i uputstvima, i on i dalje
17 pripada bliskom okruženju komandanta, i on i dalje o svojim aktivnostima mora da
18 obavesti bar sebi nadređenu osobu u službi bezbednosti. Tako da to znači da on
19 ne može da radi šta god hoće.

20 P: Ali to što je on bio odsutan sve to vreme, zar Vam to ne smeta? Zar
21 to ne izaziva nelagodu?

22 O: Pa, kao što sam ja već rekao, ako se to ispostavi - a meni se čini da
23 je to prilično nerealistično, da je bio odsutan ili da nije bio u kontaktu sa
24 svojim komandantom tokom tih dana - onda bi me to stvarno iznenadilo.

25

26

27

28

29

30

1 P: Pa, ako je on to rekao kada je svedočio, to bi značilo da je lažno
2 svedočio pod zakletvom, zar ne?

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Časni Sude, ja mislim da Sud može sam
4 da izvuče svoje zaključke po pitanju ovih stvari. Druga stvar, ja i ne mislim da
5 je on svedočio da je bio odsutan, tako da je ovo gomila gluposti.

6 G. KARNAVAS: [simultani prevod] Ja sam, časni Sude, ukazao na ono što
7 sam hteo. I ovo je dovoljno.

8 SUDIJA LIU: [simultani prevod] U redu. Završavamo sa radom za danas.
9 Nastavljamo u ponedjeljak u 09.00h u sudnici broj II.

10 ... Sjednica završena u 13.50h.

11 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

12 24.11.2003., u 09.00h.

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30